VNG
Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Europese Subsidiewijzer

EDITIE 2009

2009/05-030

VNG
Servicebureau Europa

Europese Subsidiewijzer
Editie 2009

Inhoudsopgave

Voorwoord **5**

1 VNG Servicebureau Europa **7**

2 Praktische Tips voor Subsidieaanvragers **11**

3 Structuurfondsen **15**
Europese Structuurfondsen 16
Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) & LEADER 37
Europees Visserij Fonds 43

Acties en programma's **47**

4 Cultuur **49**
Programma Cultuur 2007-2013 51
2009: Europees Jaar van de Creativiteit en Innovatie (EJCI) 56

5 Interregionale Samenwerking **59**
Europe for Citizens 2007-2013 61
URBACT II 67

6 Milieu **71**
LIFE+ 2007-2013 73

7 Sociale Zaken en Werkgelegenheid **77**
PROGRESS 2007-2013 79

8 Jeugd en Onderwijs **85**
Youth in Action 2007-2013 87
Leven Lang Leren 2007-2013 93

9 Justitie **103**
Europese Migratiefondsen 105
Grondrechten en justitie programma 110
Programma veiligheid en waarborging van vrijheden 115

10 Onderzoek en ontwikkeling **119**
Zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling 2007-2013 121

11 (Kennis) Economie **127**
Kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie 2007-2013 129

12 Gezondheidszorg **135**
Tweede Actieprogramma Volksgezondheid 137

Voorwoord

Voor u ligt de 3e editie van de Europese Subsidiewijzer van het Servicebureau Europa.
In deze uitgave zijn de Europese subsidieregelingen verwerkt voor de periode 2007-2013 die specifiek relevant zijn voor decentrale overheden.
De wereld van Europese subsidies is er één waar voortdurend wijzigingen optreden, dit betekent dat de samenstelling van deze subsidiewijzer een momentopname is. Via de nieuwsbrief van het Servicebureau Europa van de VNG (www.servicebureau-europa.nl) wordt u op de hoogte gehouden van de recente ontwikkelingen op het gebied van Europese subsidies, netwerken en stedenbanden.

Het SBE biedt een uitgebreid pakket betaalde en onbetaalde dienstverlening ter ondersteuning en ontwikkeling van een volwassen Europees beleid op lokaal niveau. Onze ervaring leert dat succesvolle Europese subsidieaanvragen veelal voortkomen vanuit de eigen strategische beleidsagenda van de decentrale overheden. Wij adviseren u dan ook goed te bedenken waar de belangen en interessegebieden van uw gemeente liggen, en hierop een eventuele aanvraag te baseren. Het SBE heeft de kennis, ervaring en het Europese netwerk om uw subsidietraject te ondersteunen en met u succesvol te doorlopen.

Ik hoop dat deze subsidiewijzer voor u een handig naslagwerk zal blijken. Mocht u verdere vragen hebben over de Europese subsidiemogelijkheden dan staat het

team van het VNG Servicebureau Europa voor u klaar. U kunt ons bereiken via sbe@vng.nl, of kijk even op de website: www.servicebureau-europa.nl.

Peter Knip
directeur VNG International

1 VNG Servicebureau Europa

Het toenemende belang van decentrale overheden binnen de Europese Unie maakt Nederlandse gemeenten meer en meer Europese gemeenten. Deze Europese dimensie biedt gemeenten kansen: Europa als inspiratiebron, als kennisnetwerk en als financier ter versterking van lokaal bestuur.
Vanzelfsprekend richten meer en meer gemeenten zich op deze Europese dimensie, maar de kennis en ervaring om effectief in te spelen op de kansen die Europa biedt, blijkt in voorkomende gevallen nog niet toereikend. Om dit kennis- en ervaringsgat te dichten biedt het Servicebureau Europa een uitgebreid pakket betaalde en onbetaalde diensten ter ondersteuning en ontwikkeling van een volwassen Europees beleid op lokaal niveau.

Wat biedt het VNG Servicebureau Europa?

Informatiepunt Europese subsidies, kennisnetwerken en stedenbanden
Bij het Servicebureau Europa kunnen gemeenten terecht met vragen over kansen die Europa gemeenten biedt. Wij geven advies over het betrekken van Europese subsidies, participatie in Europese netwerken en het (verder) ontwikkelen van stedenbanden in Europa. U kunt uw vragen per telefoon of mail voorleggen aan ons team. Daarnaast komen wij graag langs voor een adviesgesprek in uw gemeente.

Publicaties
Doormiddel van onze tweewekelijkse e-nieuwsbrief informeert het Servicebu-

reau Europa gemeenten kosteloos over de laatste relevante ontwikkelingen op het gebied van Europese subsidies, netwerken en stedenbanden. U kunt zich hiervoor aanmelden via onze website. Daarnaast ontvangen alle gemeenten tweemaandelijks het blad 'De Europese Gemeente' en jaarlijks deze subsidiewijzer die de Europese subsidieprogramma's uitgebreid in kaart brengt. Indien u een subsidieaanvraag overweegt kan het gratis beschikbare handboek 'Aan de slag met Europese Subsidies' u op weg helpen met praktische tips. Online hebben wij drie digitale tools beschikbaar gesteld waarmee u op basis van beleidsinhoudelijke interesses kan zoeken naar Europese subsidies, netwerken en best practises.

Seminars en workshops

Kennis van de Europese Unie vormt de basis voor succesvol opereren in Europa. Het SBE organiseert ieder jaar een reeks seminars en workshops waarbij gemeentelijke beleidsthema's gekoppeld worden aan de mogelijkheden die Europa biedt. Daarbij wordt zowel in gegaan op de inhoud van de programma's als de praktische implementatie van subsidie aanvragen en netwerk activiteiten.

Studiereizen naar de Europese Instellingen

Om de Europese Unie vast onderdeel van uw bagage te maken organiseert het Servicebureau Europa op maat gemaakte studiereizen naar de Europese instellingen, waarbij speciale aandacht wordt geschonken aan voor lokale overheden relevante Europese thema's.

Verwerven van subsidies

Het SBE ondersteunt u in drie stadia bij het verwerven van Europese subsidies.

Subsidiescan

Op basis van uw projectidee inventariseert het Servicebureau Europa kosteloos subsidiemogelijkheden voor Europese samenwerkingsprojecten.

Subsidieaanvraag

Wanneer duidelijk is welke subsidieregelingen op uw idee van toepassing zijn, kunnen wij in een vervolgtraject ondersteuning bieden bij het vertalen van een eerste projectidee naar een volwaardige subsidieaanvraag. Daarnaast kunnen wij assisteren bij het vinden van relevante partners via het uitgebreide internationale netwerk van de VNG in Europa.

Projectmanagement

Het VNG Servicebureau Europa heeft de benodigde ervaring en kennis om een internationaal samenwerkingsproject voor u te managen. Daarbij kunnen wij zowel het financieel- als het procesmanagement van uw project verzorgen. Het SBE coördineert de activiteiten, voert de projectadministratie uit en verzorgt een juiste afhandeling van de financiële en inhoudelijke rapportages.

Voor een verdere specificatie van onze diensten kunt u onze website www.servicebureau-europa.nl raadplegen of contact met ons opnemen via sbe@vng.nl of 070 - 373 8694.

Teamleden

Tim te Pas	Projectleider
Harrie Jeurissen	Senior adviseur
Sander Maathuis	Adviseur
Martine Kersten	Adviseur
Kim van Berlo	Adviseur
Famke Kweekel	Adviseur
Linda Verhoeven	Projectmedewerker
Martine de Groot-Verhagen	Projectmedewerker

Contact:

T: 070 - 373 8694
E: sbe@vng.nl
I: www.servicebureau-europa.nl

Adresgegevens

VNG Servicebureau Europa
Nassaulaan 12
Postbus 30435
2500 GK Den Haag

2 Praktische Tips voor Subsidieaanvragers

Indien u succesvol en zo optimaal mogelijk gebruik wilt maken van Europese subsidies is het goed om voorafgaand hieraan bij een aantal punten stil te staan.

Waarom Europese subsidies?

Bij de afweging van het wel of niet aanvragen van een Europese subsidie is het goed om te beseffen dat het hoofddoel niet altijd geld is. Heel vaak gaat het organisaties ook om de immateriële opbrengsten van Europese subsidies. Denk hierbij aan kennisontwikkeling door samenwerking met het buitenland, het verbreden van netwerken, blikverruiming, profilering en bestuurlijk krediet. Ook het delen van ervaringen over subsidies is zeer waardevol. Andere gemeenten kunnen u informeren over succesfactoren en valkuilen waar zij mee te maken hebben gehad in eerdere aanvragen. De focus ligt met andere woorden niet alleen op de korte termijneffecten – extra geld binnen halen voor het realiseren van een project – maar ook op de lange termijneffecten.

Soms zou de neiging kunnen ontstaan om eerst na te gaan welke subsidiemogelijkheden er zijn, om daarna te kijken of er een bepaald project opgestart zou kunnen worden dat bij die mogelijkheid aansluit. Dit is echter niet de juiste

volgorde. Het belangrijkste uitgangspunt bij het aanvragen van een subsidie moet altijd het eigen beleid zijn. Vanuit dit eigen beleid kan vervolgens bekeken worden of er bijpassende subsidiemogelijkheden bestaan.

Draagvlak

Belangrijk is om na te gaan of er draagvlak is binnen de organisatie om een Europese subsidie aan te vragen. Wat zijn de ambities van het bestuur? Heeft de politiek voldoende aandacht voor Europa of hebben ze er weinig oog voor? In dit laatste geval is de kans groot dat de organisatie ambtelijk minder toegerust is om subsidies aan te vragen. Het aanvragen van Europese subsidies moet een bewuste keuze zijn van het bestuur en hoger ambtelijk management en passen binnen hun opvattingen, visie en strategie. Alleen dan zult u er in slagen voldoende capaciteit vrij te maken voor het succesvol binnenhalen én houden van Europese subsidies.

Intensiteit

Elke organisatie kan keuzes maken in de mate van intensiteit waarmee een subsidieaanvraag wordt opgepakt. Kiest u ervoor de trekker ofwel de 'Leadpartner' van de aanvraag te worden of bent u een projectpartner? De hele aanvraag kan uitbesteed worden aan een extern adviesbureau of kiest u ervoor alleen het beheer/de administratie uit te besteden. En natuurlijk kunt u er voor kiezen om de aanvraag – eventueel met behulp van een intern subsidie-adviesbureau – in eigen hand te houden. Voordeel hiervan is dat u binnen uw organisatie kennis opbouwt over hoe een dergelijk proces werkt.

Communicatie

Ook communicatie, zowel intern als extern, is een aandachtspunt. Interne communicatie over het subsidieproject waarmee u bezig bent is belangrijk voor het eigen managementteam maar ook naar andere delen van de organisatie. Dit draagt bij aan het interne draagvlak waardoor andere collega's met soortgelijke ideeën bij u terecht kunnen voor meer informatie. Zo wordt kennis en ervaring gedeeld.

In het kader van externe communicatie is het raadzaam in een vroeg stadium contact op te nemen met de nationale contactpersoon van het betreffende Europese subsidieprogramma. Tevens is het aan te raden in een vroeg stadium contact te leggen met het Europese subsidiesecretariaat van

het bewuste subsidieprogramma. Hierdoor is men op de hoogte van uw plannen en kunt u ‘good will’ creëren binnen uw organisatie.

3 Structuurfondsen

De Europese Raad heeft besloten dat de Europese Unie in 2010 de meest welvarende en competitieve regio ter wereld moet worden. Deze doelstelling is een uitkomst van het verdrag van Lissabon, dat in het jaar 2000 is afgesloten. Binnen de EU moet nog veel gebeuren voordat deze doelstelling is bereikt. Tussen de 27 lidstaten bestaan grote verschillen in economische ontwikkeling en vooral de nieuwe lidstaten hebben te maken met achterstandregio's en een moeilijke werkgelegenheidsituatie.

In het EU beleid van 2007-2013 staat daarom de versterking van het concurrentievermogen en duurzame groei in alle regio's en steden centraal. Hieronder valt niet alleen het versterken van regio's in de nieuwe (economisch zwakkere) lidstaten, ook voor Nederlandse regio's betekent dit meer kansen voor duurzame groei en het versterken van het concurrentievermogen.

Om deze beleidsdoelstellingen te financieren zijn er verschillende fondsen beschikbaar die vallen onder de noemer 'structuurfondsen'. Hieronder vallen het Cohesiefonds, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Europees Sociaal Fonds. Niet alleen overheden maar ook ondernemers, kennisinstellingen en andere organisaties in heel Nederland kunnen in aanmerking komen voor subsidie uit deze fondsen. In dit hoofdstuk leest u meer over de inhoud van de beleidsdoelstellingen en welke fondsen voor welke doelstellingen beschikbaar zijn gesteld. Ook vindt u in dit hoofdstuk praktische informatie over budget en indiening van voorstellen.

Europese Structuurfondsen

Het regionale beleid 2007-2013 van de Europese Unie is gebaseerd op de prioriteiten van de Lissabon agenda. De Europese Unie heeft bepaald dat deze prioriteiten vooral op lokaal en regionaal niveau gerealiseerd dienen te worden. In het regionale beleid 2007-2013 zijn de Lissabon prioriteiten vertaald in drie doelstellingen:

1 Convergentie, cohesie en solidariteit gericht op de minst welvarende landen en regio's.
2 Regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid gericht op alle overige regio's.
3 Europese territoriale samenwerking gericht op alle regio's in de Europese Unie ter vergroting van de onderlinge samenwerking over de landsgrenzen.

Om deze doelstellingen te bereiken zijn de Europese structuurfondsen opgericht. Onder deze noemer vallen drie fondsen: het Cohesiefonds, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF).

Het Cohesiefonds is specifiek bedoeld voor het realiseren van doelstelling 1. Nederlandse regio's komen niet in aanmerking voor subsidies uit dit fonds omdat Nederland niet tot de armere lidstaten behoort. Voor het EFRO en het ESF, die beiden bijdragen aan de realisatie van doelstelling 2 en 3, komt Nederland wel in aanmerking. In dit hoofdstuk van de subsidiewijzer vindt u niet alleen achtergrondinformatie over deze structuurfondsen maar ook praktische informatie om u verder op te weg te helpen bij het verkrijgen van een subsidie.

Budget

€ 308,041 miljard voor alle structuurfondsen over de periode 2007-2013.

Doel/Inhoud

De financiering van het regionaal beleid in de nieuwe periode loopt via drie fondsen: het Cohesiefonds, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF). De EU investeert via deze instrumenten een bedrag van € 308 miljard in projecten die de regionale groei en nieuwe werkgelegenheid moeten bevorderen.
Het regionaal beleid kent drie doelstellingen: convergentie, regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid, en Europese territoriale samenwerking.

Nederland komt in aanmerking voor Europese structuurfondsen die doelstelling 2 en 3 ondersteunen. In de periode 2007-2013 zal Nederland ter ondersteuning van deze beide doelstellingen € 1.907 miljoen ontvangen. Daarvan is € 1.660 miljoen voor doelstelling 2 en € 247 miljoen voor doelstelling 3. Hoe dit geld wordt ingezet is beschreven in het Nationaal Strategisch Referentiekader (NSR). Dit beleidsdocument beschrijft op welke wijze deze fondsen, ter versterking van de nationale concurrentiekracht, het best kunnen worden ingezet. Ook geeft dit document richtsnoeren en verordeningen voor de operationele programma's. Een belangrijk uitgangspunt in het NSR is de aansluiting bij bestaand Nederlands beleid. Om een effectief beleid te garanderen is gekozen om bestaand beleid te versterken. Zo wordt de nota 'Pieken in de Delta' als uitgangspunt genomen voor het versterken van de concurrentiekracht van alle Nederlandse regio's. In samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken zijn hiervoor gebiedsgerichte operationele programma's opgesteld. Aan de hand van deze programma's kunnen projectvoorstellen worden ingediend.

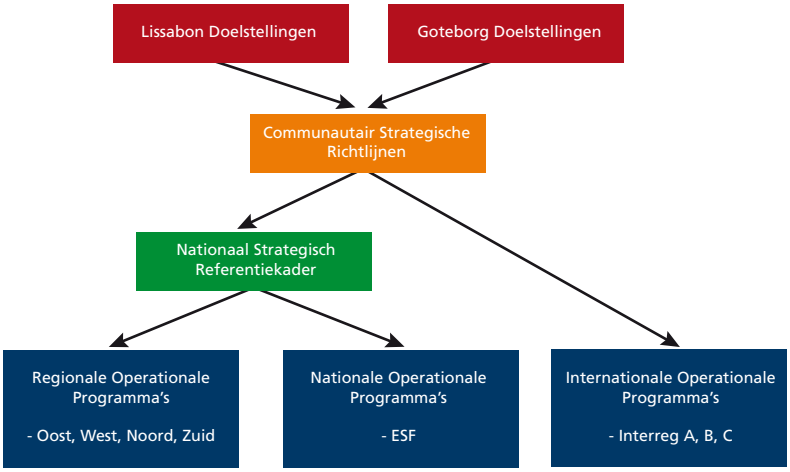

Indiening

Ondernemers, kennisinstellingen, overheden en andere organisaties in heel Nederland kunnen in aanmerking komen voor subsidie uit deze programma's. Projectvoorstellen kunnen ingediend worden bij de verschillende programmasecretariaten. Contactinformatie van deze secretariaten vindt u op pagina 24 en 25.

Contact

Bij het Coördinatiepunt Structuurfondsen van het Ministerie van Economische Zaken kunt u terecht voor algemene vragen over structuurfondsen en over de verschillende programma's die binnen Nederland opgestart worden. Het Ministerie van Economische Zaken is coördinerend ministerie voor de structuurfondsen en daarmee in algemene zin verantwoordelijk voor de besteding van de structuurfondsen binnen Nederland.

Ministerie van Economische Zaken
Barbara Lont
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T: 070 - 3798617
E: structuurfondsen@minez.nl
I: http://www.structuurfondsen.ez.nl

Agentschap SZW
I: http://www.agentschapszw.nl/

Ministerie van VROM
I: http://www.vrom.nl/interreg

Europese Commissie
I: http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/index_en.htm

Doelstelling 1: Convergentie, cohesie en solidariteit

Cohesiebeleid: Cohesiefonds, EFRO & ESF

Doelstelling 1 van het Europees regionaal beleid 2007-2013 is gericht op de minst welvarende landen en regio's van de Europese Unie.

Met deze doelstelling beoogt de EU de verschillen in ontwikkelingsniveau tussen lidstaten en regio's te verkleinen. Speerpunten binnen deze doelstelling zijn fysiek en menselijk kapitaal, innovatie, de kennismaatschappij, het vermogen zich aan veranderingen aan te passen, het milieu en administratieve efficiëntie. Dit zal uit het EFRO, het ESF en het Cohesiefonds worden gefinancierd. Nederland maakt geen deel uit van de minst ontwikkelde lidstaten en komt dus niet in aanmerking voor deze gelden.

Buiten deze regelingen is nog specifieke financiering uit het EFRO mogelijk voor ultraperifere regio's. De financiering heeft ten doel de integratie van deze regio's in de interne markt te vergemakkelijken waarbij rekening gehouden wordt met hun specifieke moeilijkheden.

3

Budget

De voor deze doelstelling toegewezen middelen bedragen € 251,163 miljard voor de periode 2007-2013. Dit is 81,54% van het totale budget voor regionaal beleid.

Welke fondsen betalen welke doelstellingen?

Doelstelling 2: Regionaal Concurrentievermogen en werkgelegenheid.

Doelstelling 2 van het Europees regionaal beleid 2007-2013 is het versterken van de regionale concurrentiekracht en werkgelegenheid. Nederland komt, in tegenstelling tot financiën die bestemd zijn voor doelstelling 1, wel in aanmerking voor geld dat voor doelstelling 2 is gereserveerd. Doelstelling 2 bestaat eigenlijk uit twee elementen: a) het versterken van de regionale concurrentiekracht en b) het vergroten van de werkgelegenheid. Het eerste element wordt vooral ondersteund door het EFRO, terwijl gelden om een grotere werkgelegenheid te bereiken vooral uit het ESF worden betaald. Dit hoofdstuk bestaat daarom ook uit twee onderdelen:

A) Doelstelling 2: Regionaal concurrentievermogen – EFRO

B) Doelstelling 2: Werkgelegenheid – ESF

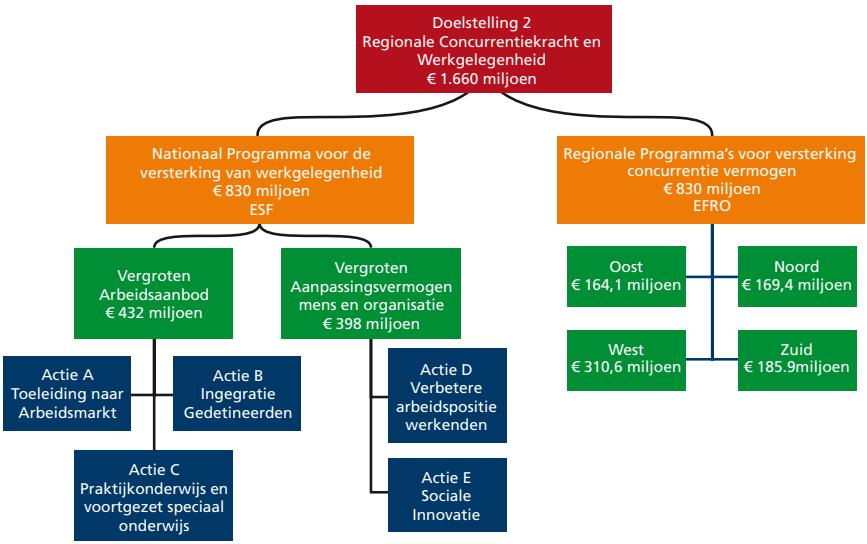

A) Regionaal Concurrentievermogen- Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO)

De 27 lidstaten van de Europese Unie vormen een gemeenschap en interne markt van 493 miljoen inwoners. Tegelijkertijd bestaan er grote economische en sociale verschillen tussen de inwoners van de 27 landen en de 268 regio's die de EU telt. Het behoort tot de taken van het EFRO bij te dragen aan het verkleinen van de verschillen in ontwikkelingsniveau tussen de diverse regio's en de achterstand van de achtergebleven regio's te verminderen. Een gedeelte van het geld uit het EFRO gaat daarom naar het realiseren van doelstelling 1 (convergentie,

cohesie en solidariteit). Nederland behoort niet tot de lidstaten die hiervoor in aanmerking komen.

Nederland komt wel in aanmerking voor EFRO geld dat beschikbaar is om doelstelling 2 te realiseren. Ook voor uw regio zijn er fondsen beschikbaar om het regionaal concurrentievermogen te versterken of om samen te werken met andere Europese regio's. In deze paragraaf leest u meer over de inhoud van doelstelling 2 en wat de voorwaarden zijn om subsidie te krijgen. Tot slot vindt u concrete (contact) informatie over de verschillende Nederlandse operationele programma's.

Binnen het EFRO is € 22,5 miljard beschikbaar om bij te dragen aan doelstelling 2. Deze doelstelling van het regionaal beleid is gericht op alle landen en regio's van de Europese Unie die niet onder doelstelling 1 vallen. Voor deze landen en regio's geldt dat de EU het concurrentievermogen, de werkgelegenheid en de aantrekkingskracht wilt vergroten. Andere speerpunten zijn het anticiperen op economische en sociale veranderingen, bescherming van het milieu en het bevorderen van de toegankelijkheid & ontwikkeling van inclusieve arbeidsmarkten.

Voorwaarden

In principe komt elke regio die niet onder doelstelling 1 valt in aanmerking voor subsidies uit het EFRO. Het is aan de lidstaten om een lijst in te dienen van regio's die de prioriteit hebben. In het geval van Nederland zijn er vier verschillende programma's. Dit zijn de programma's Oost, Noord, West en Zuid. Voor specifieke voorwaarden van deze vier programma's dient u contact op te nemen met de afzonderlijke programmasecretariaten.

Budget

Voor het vergroten van het regionaal concurrentievermogen (doelstelling 2) is € 22,5 miljard beschikbaar uit het EFRO. Voor Nederland is dit verdeeld over de vier regionale programma's. Voor het programma Oost is € 164,1 miljoen beschikbaar, voor Noord € 169,4 miljoen, voor West € 310,6 miljoen en voor Zuid € 185,9 miljoen. Voor afzonderlijke aanvragen variëren de maximale cofinancieringpercentages van 50% tot 85%.

Doel/Inhoud

Regionaal concurrentievermogen (EFRO)

Binnen doelstelling 2 moet met behulp van EFRO het concurrentievermogen en

de aantrekkingskracht van de regio's worden vergroot. De EU heeft binnen deze doelstelling een aantal prioriteiten vastgesteld. Innovatie, ondernemerschap en kenniseconomie staan hierbij voorop. Voor een vertaling van deze doelstellingen naar specifiek Nederlands beleid is het Nationaal Strategisch Referentiekader (NSR) opgesteld. In dit document is, met inachtneming van de Communautaire Strategische Richtlijnen, door het Nederlandse kabinet vastgelegd hoe in Nederland het Europees regionaal beleid wordt vormgegeven. Nederland heeft gekozen het Europees regionaal beleid zoveel mogelijk te laten aansluiten bij bestaand Nederlands beleid. Zo kan het beleid nog effectiever worden uitgevoerd. Het NSR is daarom gebaseerd op een aantal bestaande nota's, zoals de nota 'Pieken in de Delta'.

Om het regionaal concurrentievermogen te vergroten is de oprichting van vier regionale programma's in het NSR vastgesteld. In deze vier operationele programma's is vastgelegd hoe het regionaal beleid wordt uitgevoerd in de desbetreffende regio. Dit zijn de programma's Noord-Nederland, Oost-Nederland, Zuid-Nederland, en West-Nederland. Deze regionale programma's worden hoofdzakelijk op regionaal niveau vormgegeven. Echter, het NSR geeft wel een aantal prioriteiten en richtlijnen waaraan moet worden voldaan.

Voor de programma's gelden de volgende prioriteiten:
1. Innovatie, Ondernemerschap en Kenniseconomie
2. Attractieve regio's
3. Attractieve steden

De eerste twee prioriteiten moeten in elk programma opgenomen zijn. Het heeft de voorkeur ook de derde prioriteit op te nemen in het programma. In het NSR is bepaald dat de focus van alle programma's moet liggen op de eerste prioriteit: innovatie, ondernemerschap en kenniseconomie. De activiteiten van regio's en steden moeten zoveel mogelijk aansluiten bij de bestaande kwaliteiten en sterktes. Verder is het van belang dat er een thematische focus komt binnen de afzonderlijke programma's.

Operationeel programma Noord-Nederland

Belangrijke thema's binnen het operationeel programma Noord Nederland zijn:
- Versterking kennispositie en innovatiekracht in sectoren water-, sensortechnologie en energie;
- ICT toepassingen bij MKB;

- Kennistransfers;
- Bedrijventerreinen (revitalisering openbare ruimten, veiligheid en parkmanagement);
- Ontsluiting topattracties en bovenregionale voorzieningen;
- Innovaties in toerisme en vervoer;
- Opwaardering stedelijk voorzieningenniveau (stedelijke centra, cultureel en toeristisch);
- Locacties voor kennisgeoriënteerde bedrijvigheid.

Operationeel programma Oost-Nederland

Ook voor Oost-Nederland zijn de leidende prioriteiten uit het NSR uitgewerkt in een aantal thema's.

Thema's Oost-Nederland:

- Innovaties in food, health en technology;
- Kennisinfrastructuur (bedrijfsverzamelgebouwen, broedplaatsen, vraagbundeling breedband) en marktgericht innoveren;
- Innovatief vervoer; aansluiting op hoofdtransportassen;
- Ontsluiting werklocaties;
- Herontwikkeling stations en centrumgebieden;
- Groen en blauw rond de steden;
- Veiligheid, toegankelijkheid en ontwikkeling in de steden.

Operationeel programma Zuid-Nederland

In het programma Zuid-Nederland worden bij elke prioriteit operationele doelen gesteld. Belangrijke thema's zijn:

- Innovatie en R&D intensivering in sectoren:
  - High tech systemen en materialen
  - Food en nutrition
  - Life sciences & medische technologie
  - Nieuwe energie
  - Logistieke en procesenergie (vooral in zuidwest)
- Toerisme (met name Zeeland);
- Kwaliteitsverbetering bedrijvenlocaties;
- Groen-, cultuur- en natuur in innovatief ruimtelijke concepten;
- Transformatie binnensteden;
- Milieukwaliteit stedelijk vervoer.

Operationeel programma West-Nederland

Belangrijke thema's binnen het operationeel programma's van West-Nederland zijn:

- Milieu-innovaties;
- Innovaties gericht op duurzame energie, verbetering luchtkwaliteit (bijvoorbeeld bij vrachtafhandeling, goederen – en personenvervoer);
- Revitalisering en herinrichting bedrijventerreinen;
- Verruiming en verbetering gebruikswaarde groen en water om de stad;
- Greenports, ontsluiting bedrijven en kantoorlocaties;
- Verbeteren leefklimaat in de binnensteden.

Indiening

Voor de regionale programma's gericht op het versterken van regionaal concurrentie vermogen (gefinancierd uit het EFRO) gaat de indiening via de vier regionale programmasecretariaten. Er zijn geen specifieke periodes waarin de aanvraag moet worden ingediend. De contactgegevens van de vier programmasecretariaten staan hieronder vermeld.

Contact

Programmasecretariaten:

Programma Noord
Uitvoeringsorganisatie SNN
Laan Corpus den Hoorn 200
Postbus 779
9700 AT Groningen
T: 050 - 522 49 40
F: 050 - 527 6091
E: uo@snn.eu
I: www.snn.eu

Programma Oost
Provincie Gelderland
EU Programmasecretariaat
Postbus 9090
6800 GX Arnhem
T: 026 - 359 97 24
F: 026 - 359 92 09
E: eu@prv.gelderland.nl
I: www.go-oostnederland.eu

Programma Zuid
Stimulus programmamanagement
Postbus 585
5600 AN Eindhoven
T: 040 - 237 01 00
E: info@stimulus.nl
I: www.stimulus.nl
I: www.op-zuid.nl

Programma West
Acht partners binnen 'Kansen voor West' hebben 9 steunpunten ingericht. Zie voor contact-informatie:
I: www.kansenvoorwest.nl

B) Werkgelegenheid - Europees Sociaal Fonds (ESF)
Het Europees Sociaal Fonds (ESF) is een van de structuurfondsen van de EU en werd in het leven geroepen om verschillen in welvaart en levensstandaard tussen EU-lidstaten en -regio's terug te dringen. Het ESF heeft tot doel de economische en sociale samenhang te versterken en de werkgelegenheid binnen de EU te bevorderen. Het fonds helpt lidstaten de Europese werknemers en bedrijven beter te wapenen om nieuwe, globale uitdagingen het hoofd te kunnen bieden. Nederland komt niet in aanmerking voor de gelden binnen het ESF die bestemd zijn voor doelstelling 1.

Voorwaarden
Projecten die bij het ESF worden ingediend moeten betrekking hebben op een regio die in aanmerking komt voor ondersteuning vanuit doelstelling 2. Dit wordt door de nationale overheid bepaald.

Budget
Tijdens de periode 2007-2013 is in totaal € 75 miljard beschikbaar, dit bedrag wordt verdeeld onder de lidstaten. Voor Nederland is er jaarlijks ongeveer € 100 miljoen beschikbaar uit het ESF

ESF-prioriteiten van Nederland
De Nederlandse prioriteiten voor de ESF-financiering hebben tot doel meer mensen te integreren in de arbeidsmarkt. Door te concentreren op bevolkingsgroepen die zich aan de rand van de arbeidsmarkt bevinden en de vaardigheden van laaggeschoolden te verbeteren, moeten meer mensen kunnen integreren in de arbeidsmarkt. Uiteindelijk moet dit leiden tot een sterkere economische groei en een verhoogde productiviteit. Om dit te verwezenlijken heeft Nederland de volgende prioriteiten gesteld voor financiering uit het ESF:

- Prioriteit 1: Het aantal beschikbare arbeidskrachten verhogen
  Met een groeiende economie en een steeds grotere werkgelegenheid zijn er meer kansen voor iedereen, ook voor diegenen die zich aan de rand van de arbeidsmarkt bevinden. Participeren in de arbeidsmarkt zal sociale uitsluiting bestrijden. Dit kan worden bereikt door mensen die moeilijk een baan kunnen vinden beter uit te rusten en voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Zo beschikken ook zij op den duur over de vaardigheden die (meer) kans geven op duurzame werkgelegenheid.
- Prioriteit 2: De participatie van kansarmen bevorderen
  Voor kansarme burgers kunnen ESF projecten een deur openen naar de arbeidsmarkt. Hiertoe kunnen terugkeerprojecten voor gedetineerden of speciale scholing voor mensen met een (fysieke en/of mentale) beperking behoren.
- Prioriteit 3: Flexibiliteit bevorderen en investeren in menselijk kapitaal
  Uit analyses van zwakke punten van de Nederlandse arbeidsmarkt is gebleken dat een aanzienlijke groep jongeren lager geschoold is dan in de EU-doelstellingen staat beschreven. Andere zwakke punten binnen Nederland zijn de lage arbeidsparticipatie onder oudere laaggeschoolde werknemers in levenslange scholing, en de lage kwaliteit van banen die beschikbaar zijn voor deze laaggeschoolde werknemers. De opwaardering van de beroepsbevolking is dan ook een permanent aandachtspunt. Opleidingen die werknemers de mogelijkheid bieden over te stappen naar sectoren waar banen beschikbaar zijn en oudere werknemers in staat te stellen over te schakelen op een minder intensieve baan zijn belangrijk aandachtspunten

Indiening

Projectaanvragen dienen te worden ingediend bij het Agentschap SZW binnen de daarvoor gestelde tijdvakken. Meer informatie vindt u op de website van het Agentschap SZW; http://www.agentschapszw.nl

Contact

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Agentschap SZW
Wilhelmina van Pruisenweg 104
595 AN Den Haag
T: 070 - 315 2180
E: esf@agentschapszw.nl
I: www.agentschapszw.nl

Doelstelling 3: Europese Territoriale samenwerking

Uit het EFRO is € 247 miljoen beschikbaar voor de realisatie van doelstelling 3 van het Europees regionaal beleid 2007-2013: Europese territoriale samenwerking gericht op alle regio's in de Europese Unie. Deze doelstelling beoogt de samenwerking tussen regio's over de landsgrenzen heen te versterken en daarmee de economische concurrentiekracht en de territoriale samenhang te vergroten.

Het intensiveren van de Europese territoriale samenwerking vindt op drie niveaus plaats:

- de grensoverschrijdende samenwerking (INTERREG IVA);
- de 'transnationale' samenwerking tussen regio's in grotere gebieden (INTERREG IV B);
- de interregionale netwerken (veelal tussen regio's of groepen van gemeenten) die zijn opgezet voor samenwerking en uitwisseling van ervaringen tussen alle lidstaten (INTERREG IV C).

Doelstelling 3 is de opvolger van het communautair initiatief Interreg. De naam 'Interreg' is dermate ingeburgerd dat deze in de wandelgangen nog gehandhaafd blijft. Net als Interreg is het uitgangspunt van projecten binnen deze doelstelling dat ze 'bottom up' zijn. Het initiatief ligt dus voornamelijk bij regionale en lokale overheden.

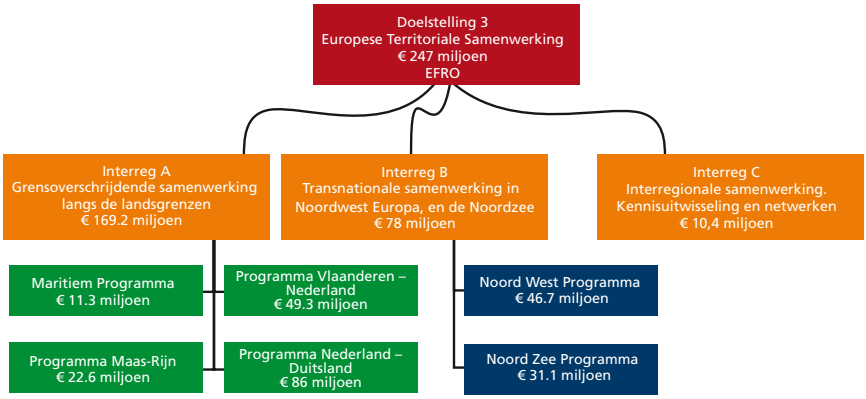

Voorwaarden

Anders dan het EFRO geld dat beschikbaar is voor doelstelling 2, worden de EFRO gelden voor doelstelling 3 niet via de nationale overheden verstrekt. Het geld wordt door de programmasecretariaten verstrekt aan de kwalitatief beste projecten, onafhankelijk vanuit welk land het project komt. Er is dus niet vante-

voren vastgesteld wat het budget is per lidstaat.

Budget

Om doelstelling 3 van het Europees regionaal beleid te realiseren is vanuit het EFRO € 247 miljoen beschikbaar.

Doel/Inhoud

Op de volgende pagina's vindt u meer informatie over de inhoud van de drie afzonderlijke Interreg programma's.

Indiening

Projecten binnen Interreg IVA kunnen doorgaans gedurende het gehele jaar worden ingediend. Voor Interreg IV B en IV C geldt dat er gewerkt wordt met specifieke thematische oproepen voor het indienen van projecten.

Contact

Uitgebreide informatie over de INTERREG programma's (inclusief contactgegevens van de programmasecretariaten) vindt u op de volgende pagina's.

EFRO INTERREG Programma's

Interreg IV A – Grensoverschrijdende samenwerking

Grensoverschrijdende samenwerking – Interreg IV A – gaat voor Nederland over het directe gebied langs de landgrenzen. Ruwweg gaat het om een strook van 50 km, aan weerszijden van de grens. De samenwerking tussen naburige overheden is gericht op de sociaal-economische ontwikkeling van de regio's ter weerszijden van de grens, waaronder het opzetten van gezamenlijke (bijv. onderwijs-, technologie-, gezondheids-) centra of projecten in het kader van gemeenschappelijke strategieën voor duurzame ruimtelijke ontwikkeling. De nadruk zal de komende periode liggen op innovatie & ondernemerschap en milieu & natuurbescherming.

Voorwaarden

De vier regio's op Nederlands grensgebied die in aanmerking komen zijn:

- Nederland-Duitsland (www.euregio.nl, http://www.territorial-cooperation.eu)
- Maas-Rijn (www.euregio-mr.eu)
- Vlaanderen-Nederland (http://europawerkt.eu/)
- 2 Zeeën Programma (delen van de kust van Frankrijk, België, het Verenigd Koninkrijk en Nederland) (http://www.interreg4a-2mers.eu)

Naast de grotere projecten bieden de Euregio's in hun programma's veelal ook faciliteiten voor kleinschaliger projecten om de burgers (en/of NGO's) over de grenzen heen dichter bij elkaar te brengen, de zogenaamde people-to-people projecten of 'micro-project facility'.

Budget

Voor de periode 2007-2013 is er € 169,2 miljoen beschikbaar.

Indiening

De projecten kunnen doorgaans gedurende het gehele jaar worden ingediend, al wordt er daarnaast gewerkt met specifieke thematische oproepen voor het indienen van grootschaliger projecten. Voor elk programma is een programmadocument opgesteld, waarin de doelstelling, activiteiten en organisatie van het programma wordt beschreven, de programma's zijn in te zien op de websites van de programmasecretariaten.

Contact

EZ Coordinatiepunt Structuurfondsen
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T: 070 - 379 8617
E: structuurfondsen@minez.nl
I: www.minez.nl

Programma Nederland-Duitsland
Gemeenschappelijk secretariaat
EUREGIO, Euregio Rijn-Waal, euregio rijn-maas-noord
Emmericher Straße 24
47533 Kleve
Duitsland
T: 0049 - 2821 - 79 30 22
F: 0049 - 2821 793050
E: gis@euregio.org
I: www.territorial-cooperation.eu

Programma Maas-Rijn
Euregio Maas-Rijn
Gospertstrasse
B - 700 EUPEN
België
T: 0032 - 8 - 778 96 41
E: info@euregio-mr.eu
I: www.euregio-mr.eu

Voor Nederlandse projectaanvragers
Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA MAASTRICHT
T: 043 - 389 7137
E:pch.witt@prvlimburg.nl

Programma Vlaanderen-Nederland
Interreg Vlaanderen-Nederland
Belpairestraat 20 B10
2600 Antwerpen (Berchem)
België
T: +32 (0)3 240 69 20
F: +32 (0)3 240 69 29
E: info@grensregio.eu
I: www.grensregio.eu/

2 Zeeën programma:
De regio Nord-Pas de Calais is de managementautoriteit voor het 2 zeeën programma.

Gezamenlijk Technisch Secretariaat
Interreg IVA van de 2 Zeeën
Les Arculaires 45
Rue de Tournai 5/D
F-59800 Lille
Frankrijk

Contactpunt Nederland
Postbus 153
4330 AD Middelburg
T: 0118 - 631096
E: j.ensing@zeeland.nl
I: http://www.interreg4a-2mers.eu

Interreg IV B – Transnationale samenwerking

Europese regio's worden onderling steeds afhankelijker van elkaar als gevolg van globalisering, liberalisering en de opkomst van nieuwe vormen van bestuur. Hierdoor groeit het besef dat er meer aandacht besteed moet worden aan doelstellingen en beleid met een ruimtelijke impact. Territoriale samenwerking op onderwerpen die een transnationale impact hebben en moeilijk op nationaal niveau te benaderen zijn, krijgen daarom steeds meer support van Europese instituties, EU lidstaten en regio's.
Interreg IV B heeft daarom als doel het vormen van samenwerking tussen nationale en lokale overheden om Europese regio's ruimtelijk sterker te integreren. Hierdoor zou een duurzame, harmonische en evenwichtige ontwikkeling in de EU en een grotere territoriale samenhang met kandidaat-lidstaten en andere buurlanden moeten ontstaan. De focus van de programma's is op onderwerpen die te maken hebben met innovatie, het milieu, toegankelijkheid van de regio en duurzame stedelijke ontwikkeling.

Voorwaarden

Transnationale samenwerking betreft samenwerking tussen projectpartners uit ten minste twee landen, die binnen of wel het programmagebied Noord West of wel het programmagebied Noordzee liggen.

Voor Nederland zijn dit de volgende regio's:

- Programma Noordzee (http://www.northsearegion.eu)
  Hieraan kunnen deelnemen: Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel, Flevoland, Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland.
- Programma Noordwest Europa (http://www.nweurope.org)
  Hieraan kunnen deelnemen: Overijssel, Gelderland, Flevoland, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

Budget

Het totale EFRO budget voor transnationale samenwerking is € 78 miljoen. Dit is gesplitst in € 46,7 miljoen voor het Noordzee programma en € 31,1 miljoen voor het Noordwest programma.

Indiening

De indieningsprocedure voor voorstellen verschilt per programma. Voor meer informatie zie de website www.senternovem.nl (programma Noordwest Europa) of de website www.minvrom.nl/interreg (programma noordzee).

Contact

Programma Noordwest Europa

SenterNovem

Jacqueline Brouwer / Gé Huismans

E: j.brouwer@senternovem.nl ; g.huismans@senternovem.nl

T: 030 - 2393664 / 030 - 2393613

I: www.senternovem.nl

Programma secretariaat Noordwest Europa

'Les Caryatides', 5th Floor,

24 Boulevard Carnot,

59800 Lille, Frankrijk

T: +33(0) 320785500

F: +33(0) 320556595

E: nwe@nweurope.org

I: www.nweurope.org/

Programma Noordzee

Contactpunt in Nederland:

Ministerie VROM

Lidwien Slothouwer-van Schipstal

T: 070 - 3393592

E: lidwien.slothouwer-vanschipstal@minvrom.nl

I: www.minvrom.nl/interreg

Programmasecretariaat Noordzee

Jernbanegade 22

8800 Viborg

Denemarken

T: +45 (0) 8728 8070

F: +45 (0) 8660 1680

E: info@northsearegio.eu

I: www.northsearegion.eu/

Interreg IV C – Interregionale samenwerking

Met Interreg IVC beoogt de EU de effectiviteit van het Europees regionaal beleid te vergroten. Het doel van dit programma is om de uitwisseling van kennis en ervaringen tussen Europese regio's te faciliteren. Hierdoor wordt het mogelijk voor minder ervaren regio's op een bepaald gebied te leren van 'ervaren' regio's. Het ontstaan van netwerken maakt het Europees regionaal beleid zo doelmatiger.

Het programma heeft 2 prioriteiten; 'innovatie en kenniseconomie' en 'milieu en risicopreventie'. Beide prioriteiten zijn verdeeld in subthema's. Binnen projecten kunnen ook verschillende thema's gecombineerd worden.

Subthema's van prioriteit 1: Innovatie en kenniseconomie:

- Innovatie, onderzoek en technologie ontwikkeling
- Ondernemerschap en MKB
- Informatie samenleving
- Werkgelegenheid, menselijk kapitaal en onderwijs

Subthema's van prioriteit 2: Milieu en risicopreventie:

- Natuurlijke en technologische risico's
- Water management
- Afvalmanagement
- Biodiversiteit en bescherming van natuurlijk erfgoed
- Energie en duurzaam vervoer
- Cultureel erfgoed en landschappen

Binnen Interreg IVC zijn er twee soorten projecten die kunnen worden uitgevoerd. Een eerste mogelijkheid zijn de klassieke 'regionale initiatieven', hierbij moet men denken aan interregionale samenwerkingsverbanden met een groot spectrum van zeer intensieve samenwerking.
Een tweede mogelijkheid zijn de zogenaamde 'Fast Track' projecten. Hierbij gaat het om kennisoverdracht van good practices – met name de good practices die zijn opgedaan in eerdere Interreg projecten – die betrekking hebben op regionale ontwikkeling.

Voorwaarden

Projecten binnen Interreg IV C dienen zich te richten op interregionale samenwerking met tenminste 2 partners, waarvan tenminste 1 van een andere lidstaat. Alle 27 EU lidstaten, plus Noorwegen en Zwitserland kunnen deelnemen. Part-

ners van buiten de EU kunnen in principe ook participeren in Interreg IV C, dit dient echter op eigen kosten te gebeuren.

Budget

€ 400 miljoen voor 7 jaar voor alle landen.

Indiening

De projecten kunnen 1 of 2 keer per jaar worden ingediend, hiervoor wordt een 'call for proposals' uitgeschreven. Op de website van Interreg 4c (www.interreg4c.eu) vindt u een database met projectvoorstellen waar u partners kunt vinden en/of ideeën op kunt doen.

Contact

INTERREG IVC (gezamenlijk technisch secretariaat)
Conseil Régional Nord-Pas de Calais
24, Boulevard Carnot - 3e étage
59800 Lille
Frankrijk
T: +33 (0)328381111
F: +33 (0) 328381115
E: west@interreg4c.eu
I: www.interreg4c.eu

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) & LEADER

De Europese Unie bestaat voor meer dan 90% uit plattelandsgebied. Sinds de hervorming van het Europese landbouwbeleid krijgt plattelandsontwikkeling een steeds grotere rol bij de aanpak van problemen in plattelandsgebieden. Plattelandsontwikkeling speelt niet alleen een rol bij landbouw maar ook bij waterbeheer, openlucht recreatie, milieu en de ontwikkeling van het totale Nederlandse landschap. Het nieuwe beleid van 2007-2013 is er op gericht in deze plattelandsgebieden de groei, werkgelegenheid en duurzame ontwikkeling te stimuleren. Ook voor Nederland is het tenslotte van belang dat het platteland leefbaar blijft.

Vanwege het karakter van het landbouwfonds als beleidsinstrument om structurele ongelijkheid te verkleinen, behoorde dit fonds in het verleden tot de structuurfondsen. Na de hervormingen in het landbouwbeleid is dit fonds losgekoppeld van de structuurfondsen en staat het tegenwoordig op zichzelf.

In deze paragraaf worden zowel het ELFPO als LEADER besproken. LEADER is een methode die het Europees landbouwbeleid en plattelandsontwikkeling effectiever dient te maken. De Europese Unie investeert met LEADER in een ‘bottom up’ benadering waarbij ruimte voor lokale organisaties is om samen te werken aan de lokale plattelandsontwikkeling. Samenwerking, bestuurlijke vernieuwing en bestuurlijk draagvlak om de doelstellingen van het ELFPO te bereiken staan hierbij voorop.

Budget

De bijdrage voor Nederland uit het EFLPO is vastgesteld op € 486,5 miljoen. Rijk en provincies dragen ditzelfde bedrag ook bij aan plattelandsontwikkeling. Uit aanvullende staatssteun komt nog eens € 600 miljoen. Samen met een verwacht bedrag van € 500 miljoen uit particuliere investeringen wordt een totaal bedrag van € 2 miljard in het Nederlandse platteland geïnvesteerd.

Voorwaarden

ELFPO

Zowel voor ondernemers, organisaties, kennisinstellingen als overheden op verschillende niveaus, zijn subsidies beschikbaar. Per prioriteit (assen) van het fonds (zie onder) verschilt welke doelgroep in aanmerking komt voor subsidie. Meer hierover vindt u via de verschillende organisaties die bij 'contact' staan vermeldt. Een kanttekening wat betreft financiering moet geplaatst worden: Projecten kunnen niet én uit structuurfondsen én uit het ELFPO gefinancierd worden.

LEADER

Initiatiefnemers van LEADER+ projecten kunnen private partijen, plaatselijke verenigingen, provincies en gemeenten zijn. Leader heeft tot doel inwoners van plattelandsgebieden te stimuleren om na te denken en mee te beslissen over de toekomst van hun gebied. Dit gebeurt door netwerken van bewoners, groeperingen en overheden op het platteland te creëren of te versterken (publiek-private samenwerking). Er is ruimte voor maximaal 30 groepen in Nederland. De aanmelding staat open voor zowel bestaande als nieuw te vormen Leadergroepen.

Doel/inhoud

ELFPO

In de Europese plattelandsverordening van 2005 werd de basis gelegd voor een nieuw Europees landbouwbeleid. Dit nieuwe beleid beoogt de Europese plattelandsgebieden een nieuwe impuls te geven door onder andere te focussen op concurrentiekracht, milieu & natuur en economische bedrijvigheid. Een onderdeel van deze verordening is dat elke lidstaat een eigen plattelandsontwikkelingprogramma (POP) moet ontwikkelen.

Ook Nederland geeft invulling aan de Europese ondersteuningsmogelijkheden met een eigen plattelandsontwikkelingsprogramma (POP 2) voor de jaren 2007-2013. Het POP 2, opvolger van het POP 1, is voornamelijk gericht op het verbeteren van de concurrentiekracht van de Nederlandse landbouw en de kwaliteit van het platteland. Gebaseerd op doelstellingen van de Europese Unie, worden in het POP 2 vier prioriteiten vastgesteld:

1) Het versterken van de concurrentiekracht van de land- en bosbouwsector;
2) Het verbeteren van het milieu en de natuur;
3) Het verbeteren van de leefbaarheid van het platteland en de diversificatie van de plattelandseconomie;
4) Leaderaanpak (plattelandsontwikkeling door lokale aanpak).

Bovenstaande vier prioriteiten zijn vertaald in 24 concrete maatregelen. Per maatregel is ook de doelgroep voor subsidie vastgesteld. De volledige lijst met maatregelen kunt u bekijken op de website:
www.regiebureau-pop.nl/maatregelfiches

LEADER

Prioriteit vier gaat vooral over de aanpak van de eerste drie prioriteiten. Een Leaderaanpak betekent zoveel mogelijk ruimte voor een plaatselijke, 'bottom up' benadering. LEADER staat voor "Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale", en is een experimenteel programma waarmee sociaal-economische impulsen op gebiedsniveau worden gegeven. De LEADER-aanpak wordt gekenmerkt door specifieke aandacht voor lokale partnerschappen waarbij ruimte is voor projecten met een experimenteel karakter. Hiermee wordt een verbetering van de samenwerking, bestuurlijke draagvlak en de bestuurlijke vernieuwing beoogd. Voor lokale overheden en andere plaatselijke organisaties, biedt deze benadering extra kans om competenties te vergroten en zo de plaatselijke plattelandsontwikkeling te beïnvloeden.

Indiening

ELFPO

Het indienen van projectenvoorstellen die vallen onder prioriteit 1 verloopt voor een groot deel via de Regeling LNV-subsidies. Informatie over deze regeling, waaronder de openstellingstermijnen, vindt u op de website van het LNV-loket (http://www.hetlvnloket.nl)

Projectvoorstellen voor de overige drie prioriteiten (2 t/m 4) kunnen worden

ingediend bij de betreffende provincies. De subsidiemogelijkheden en openstellingsperioden verschillen per provincie. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de POP coördinator van uw provincie (http://www.regiebureau-pop.eu/nl/info/6/22/provincies).

Leader
Voor meer informatie over call for proposals en selectieprocedures kunt u het netwerk plattelandsontwikkeling raadplegen via de volgende website: http://www.netwerkplatteland.nl. Het Netwerk Platteland ondersteunt Leadergroepen en gebieds- of streekcommisies bij het groepsproces, maar ook bij inhoudelijke zaken.

Contact

Europese Commissie
I: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_en.htm

Regiebureau POP
Postbus 2755
3500 GT Utrecht
T: 030 - 275 69 09
E:regiebureau@rb.agro.nl
I: http://www.regiebureau-pop.eu/nl/info/4/

Netwerk Plattelandsontwikkeling
Postbus 64
3830 AB Leusden
T: 033-43 26000
E: info@netwerkplatteland.nl
I: http://www.netwerkplatteland.nl

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
I: http://www.minlnv.nl/

LNV loket
T: 0800 - 22 333 22 (gratis op werkdagen 8.30 – 16.30 uur).
I: http://www.hetlnvloket.nl

Europese Commissie / DG Landbouw en Plattelandsontwikkeling
Wetstraat 130
B - 1049 Brussel
België
F: 0032 - 2-295 01 30
I: http://ec.europa.eu/agriculture/contact/index_nl.htm

Europees Visserij Fonds

De visserijsector is een economische sector die in sterke mate afhankelijk is van natuurlijke hulpbronnen. Visserij behoort tot ons gemeenschappelijk erfgoed. Ze zorgt niet alleen voor gezond en lekker voedsel, maar verschaft ook zeer gewenste werkgelegenheid in de kustgebieden en is bevorderlijk voor het sociale en economische welzijn van de visserijregio's in de Europese Unie. Als natuurlijke hulpbron is de sector echter wel afhankelijk van de visstand en het mariene milieu. Met het EVF wil de Europese Unie duurzame visserij mogelijk maken en tegelijkertijd toezien op de economische en sociale ontwikkeling van gebieden die van visserij leven. Hiermee beoogt de EU economische prestaties samen te laten gaan met een duurzaam gebruik van nationale hulpbronnen.

Het Europees Visserij Fonds moet de sector helpen het concurrentievermogen van de vloot te verbeteren en dient maatregelen te stimuleren die het milieu beschermen en verbeteren. Het Europees Visserij Fonds wil ook de visserijgemeenschappen die het meest onder beperkende maatregelen te lijden hebben, steunen bij het diversifiëren van hun economische basis.

Voor Nederland, als kustland met een rijke visserij geschiedenis, biedt het EVF kansen om de visserijsector te moderniseren en zo een duurzame basis te geven voor de toekomst. Hiertoe heeft Nederland een Nationaal Strategisch plan opgesteld dat de Europese doelstellingen vertaald naar de Nederlandse situatie.

Budget

Het Europees Visserij Fonds heeft een looptijd van zeven jaar en een totale begroting van circa € 3,8 miljard. Hiervan is € 48,6 miljoen bestemd voor Nederland. Met de Nederlandse bijdrage is in totaal € 120 miljoen beschikbaar voor de Nederlandse Visserijsector.

Voorwaarden

Visserijsteun van de EU wordt verleend op basis van een structureel ontwikkelingsprogramma dat door de Nederlandse autoriteiten is opgesteld en is goedgekeurd door de Commissie. In het Nationaal Strategisch plan zijn beleidsdoelstellingen beschreven die in het operationele programma zijn vertaald naar concrete maatregelen. De prioriteiten en selectiecriteria waaraan afzonderlijke projecten moeten voldoen, zijn in deze programma's vastgesteld. U kunt het Nationaal

Strategisch plan vinden op: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/structural_measures/operational_programmes_nl.htm
En het operationele programma op: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/structural_measures/national_plans_nl.htm
Ook kunt u voor de selectiecriteria contact opnemen met uw provincie.

Doel/inhoud

Het Europees Visserij Fonds is ontworpen als instrument voor duurzaamheid in de visserijsector. Steun moet de visserijvloot stimuleren en helpen om zich aan te passen aan de beschikbare visbestanden, met name de vissers die op bedreigde soorten vissen. Het fonds kent vijf prioriteiten die op Europees niveau zijn vastgesteld:

1. aanpassing van de vissersvloot van de Gemeenschap;
2. aquacultuur, binnenvisserij en verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten;
3. maatregelen van collectief belang;
4. duurzame ontwikkeling van gebieden die van de visserij afhankelijk zijn;
5. technische bijstand om de steunverlening te vergemakkelijken

De Nederlandse autoriteiten hebben het Nationaal Strategisch plan (NSP) opgesteld op basis van deze Europese prioriteiten. Tegelijkertijd sluit dit plan ook aan bij al bestaand Nederlands visserijbeleid zoals de nota ‘viskweek in Nederland’en het beleidsbesluit ‘ruimte voor een zilte oogst’. Zowel in het bestaand Nederlands beleid als in het NSP is het uitgangspunt een duurzame vissector. Nederland kiest, met inachtneming van de Europese prioriteiten voor de volgende drie beleidsspeerpunten:

1 De overheid wil innovatie en samenwerking in de visserijcluster (binnen het cluster en met de ‘buitenwereld’) bevorderen. Het gaat dan zowel om technische innovaties als innovaties in de marktketen.
2 De overheid wil binnen haar vermogen kijken hoe de visserijdruk meer in evenwicht kan worden gebracht met de vangstmogelijkheden. Hierbij wordt gedacht aan het helpen opvangen van de gevolgen van het EU-meerjarenplan schol en tong en de EU-aalverordening, welke beiden leiden tot een verdergaande reductie van de vangstmogelijkheden.
3 De overheid (in dit verband vooral regionale overheden) zal inzetten op ondersteuning van projecten die de sociaal-economische en sociaal-culturele kant van de visserij in visserijgemeenschappen versterken.

In het NSP is het uitgangspunt 'decentraal wat kan en centraal wat moet'. Vooral bij het versterken van de visserijgemeenschappen is een belangrijke rol weggelegd voor regionale overheden.

In het Nederlands Operationeel programma zijn bovenstaande speerpunten uitgewerkt in specifieke maatregelen en indicatoren. U kunt dit programma vinden via http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/structural_measures/national_plans_nl.htm

Indiening

Oproep tot indiening van voorstellen worden gepubliceerd op de volgende website: http://ec.europa.eu/fisheries/tenders_proposals_en.htm

Contact

Europese Commissie
Directoraat-generaal Visserij en maritieme zaken
Eenheid informatie en communicatie
F: 0032 - 2 - 299 30 40
I: http://ec.europa.eu/fisheries
I: http://ec.europa.eu/fisheries/tools/contact_nl.htm
I: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/structural_measures/operational_programmes_nl.htm
I: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/structural_measures/national_plans_nl.htm

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Visserij
Bezuidenhoutseweg 73
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
T: 070 - 378 47 63
F: 070 - 378 61 53
I: http://www.minlnv.nl (Internationaal-Europa-Gemeenschappelijk Visserijbeleid)

Acties en programma's

4 Cultuur

Artikel 151 van het verdrag van de Europese Unie benadrukt het belang van culturele ontplooiing en gemeenschappelijk cultureel erfgoed binnen de Europese Unie. Ook bij de formulering en implementatie van de Europese wetgeving wordt culturele verscheidenheid als belangrijk gezien. De EU hecht grote waarde aan het stimuleren van culturele samenwerking en culturele uitwisselingen. Zo wordt de verscheidenheid van cultuur en taal in Europa bevorderd en de kennis die Europese burgers van de andere culturen in Europa hebben verbeterd. Tegelijk draagt kennis over de Europese culturen bij aan de bewustwording onder burgers van het gemeenschappelijk Europees erfgoed. Indien u geïnteresseerd bent in een culturele uitwisseling of samenwerking kunt u subsidie aanvragen via één van deze culturele programma's.

Deze subsidiewijzer besteed aandacht aan de culturele programma's 'Cultuur' en aan het Europees Jaar van de Creativiteit en Innovatie.

Programma Cultuur 2007 – 2013

Sinds het verdrag van Maastricht in 1992 heeft de Europese Unie 'cultuur' bij haar werkterrein betrokken. Hiermee werd het belang van cultuur voor de samenwerking binnen de EU bevestigd. Het doel van deze opname van cultuur is het stimuleren van culturele uitwisselingen en samenwerking zodat de kennis van elkaars culturen verbetert en tegelijkertijd het gemeenschappelijk Europees erfgoed benadrukt wordt. Het programma cultuur is voor deze doeleinden in het leven geroepen. Als opvolger van 'Cultuur 2000' is het uiteindelijke doel van het nieuwe 'Cultuur' programma 'de gemeenschappelijke culturele waarden te bevorderen en zo de zichtbaarheid van het gemeenschappelijke erfgoed van de Europese volkeren te verbeteren'.

Budget

Het totale budget voor het programma 'Cultuur' voor de gehele periode bedraagt € 408 miljoen. Er is geen apart budget voor Nederland. Als communautair programma worden de verschillende projecten allen van hetzelfde budget betaald.

Voorwaarden

Projectvoorstellen kunnen worden ingediend door instellingen uit de 27 lidstaten van de EU, de EFTA/EEA landen, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein, de kandidaat lidstaten en de westelijke Balkan. Binnen deze landen staat het programma open voor publieke en private organisaties in de cultuursector. Ook overheden, universiteiten en commerciële organisaties met als hoofdtaak het organiseren van culturele activiteiten kunnen aanvragen. Voorwaarde is wel dat het project publiekelijk toegankelijke activiteiten bevat en dat het geen winstoogmerk heeft. Voor de exacte eisen en selectiecriteria kunt u de programmagids downloaden via http://eacea.ec.europa.eu/culture/guide/documents/culture_programme_guide_nl.

Doel / Inhoud

Via het programma 'Cultuur' steunt de Europese Unie organisaties die actief zijn op het gebied van cultuur, culturele samenwerkingsacties en het verzamelen en verspreiden van culturele informatie. Het uiteindelijke doel hiervan is om het gemeenschappelijke culturele erfgoed te versterken en zo het ontstaan van het Europees burgerschap bevorderen.

De specifieke doelstellingen van het programma zijn:

- bevordering van de grensoverschrijdende mobiliteit van mensen die werkzaam zijn in de culturele sector;
- ondersteuning van het grensoverschrijdende verkeer van culturele en kunstzinnige werken en producten;
- bevordering van de interculturele dialoog.

Projecten moeten aan één of meer van deze doelstellingen beantwoorden om voor steun in aanmerking te komen.
Om de bovenstaande doelstellingen te verwezenlijken, stelt de Commissie drie steunverleningniveaus vast, waarmee in verschillende behoeften wordt voorzien.

De actieniveaus zijn:

1 Ondersteuning van culturele acties
2 Ondersteuning van cultuurorganisaties op Europees niveau
3 Ondersteuning bij Europese culturele samenwerking

1 Europese culturele acties

Het doel van dit actieniveau is het stimuleren van samenwerking tussen organisaties, zoals theaters, musea, vakverenigingen, onderzoekscentra, universiteiten, culturele centra en overheden uit verschillende landen, om zo hun culturele en artistieke bereik te verspreiden over de grenzen heen. Het programma is opgedeeld in verschillende subcategorieën om activiteiten met verschillende tijdspaden, niveaus en onderwerpen te kunnen steunen. De drie subcategorieën zijn: meerjarige samenwerkingsprojecten, samenwerkingsacties, en bijzondere acties.

Meerjarige samenwerkingsprojecten

Het betreft hier projecten die drie tot vijf jaar duren. Het doel van deze subcategorie is meerjarige, transnationale verbanden te leggen door het stimuleren van samenwerking van minstens zes organisaties die cultureel actief zijn, uit minstens zes verschillende landen. Dit moet leiden tot gezamenlijke culturele activiteiten.

De EU steun voor deze projecten is maximaal € 500.000 per jaar. Van projecten wordt maximaal 50% gesubsidieerd. De steun heeft tot doel deze samenwerkingsprojecten in hun opstart- en structureringsfase of in hun geografische uitbreidingsfase te helpen. Het is de bedoeling dat zij daarbij worden gestimuleerd om zich duurzaam te ontwikkelen zodat ze ook blijven voortbestaan wanneer de financieringsperiode van de EU voorbij is.

Samenwerkingsacties
Deze subcategorie ondersteunt projecten waarbij tenminste drie organisaties betrokken zijn, uit meerdere sectoren, en uit tenminste drie verschillende landen. De projecten hebben een maximum duur van 2 jaar. Prioriteit wordt verleend aan creativiteit en innovatie, projecten die streven naar samenwerking op de lange termijn krijgen voorrang. De financiële steun bedraagt minimaal € 50.000 en maximaal € 200.000. Ook hier is de maximale financiële steun 50% van de totale voor subsidie in aanmerking komende kosten.

Bijzondere acties
Het programma ondersteunt ook bijzondere acties. Deze subcategorie doelt op 'high-profile' acties die grootschalig en breed opgezet moeten zijn. Deze acties moeten een grote impact hebben op de Europese burgers en bijdragen aan bewustwording van de Europese identiteit en van de Europese samenleving. Ook moeten de acties het besef onder Europeanen van culturele diversiteit in Europa verhogen, en moeten ze bijdragen aan de interculturele en internationale dialoog.

De jaarlijks gekozen 'Europese Culturele hoofdstad' valt bijvoorbeeld onder deze subcategorie. Ook acties als het uitreiken van prijzen aan getalenteerde jonge Europeanen, om zo hun talent over de grenzen bekend te maken, kunnen onder deze subcategorie vallen.

2 Ondersteuning van cultuurorganisaties op Europees niveau
Deze actie wil het gevoel stimuleren van een gedeelde culturele ervaring. Participatie van cultuurorganisaties op Europees niveau helpt om het gevoel van Europees burgerschap te versterken. Dit wordt door de EU aangemoedigd door het stimuleren van de transnationale mobiliteit van mensen die werkzaam zijn in de culturele sector, de Europa-brede circulatie van artistieke en culturele werken en de interculturele dialoog.

In de tweede plaats is deze ondersteuning ontworpen om de rol van culturele organisaties op Europees niveau te versterken. Deze organisaties kunnen het gevoel van een gedeelde culturele geschiedenis stimuleren en zo het gevoel van Europees burgerschap versterken. Organisaties die een doelstelling van algemeen Europees belang op cultuurgebied nastreven komen in aanmerking voor steun onder actie van het programma.
De participerende organisaties moeten een duidelijke (potentiële) Europese

dimensie hebben, individueel of via een netwerk of vereniging.

In de derde plaats is de steun beschikbaar voor organisaties die zich bezig houden met representatie op Europees niveau, met het verzamelen of distribueren van informatie om Europese culturele samenwerking aan te moedigen, op Europees niveau lobbyen voor culturele organisaties, of voor organisaties die meedoen in culturele samenwerkingsprojecten. Typische voorbeelden hiervan zijn Europese orkesten, theater- en opera gezelschappen. Ook festivals kunnen als een cultureel samenwerkingsverband worden gezien. Kunstfestivals kunnen bijvoorbeeld een gevestigd kenmerk van het Europese culturele leven zijn. Dit kan kunstenaars de mogelijkheid bieden hun werk over de landsgrenzen tentoon te stellen, en aan de andere kant het publiek kennis te laten maken met het brede spectrum van Europese culturele prestaties. Het cultureel programma onderscheidt vier categorieën organisaties:

a Ambassadeurs
b Netwerken van pleitbezorgers
c Festivals
d Beleidsondersteunende structuren voor de Cultuuragenda, die op hun beurt zijn verdeeld in een tweetal subcategorieën:
   i gestructureerde dialoogplatforms
   ii beleidsanalysegroepen

Afhankelijk van de categorie zijn er subsidiebedragen beschikbaar tussen € 100 000 en € 600 000, maar de EU-ondersteuning is beperkt tot ten hoogste 80% van de totale voor subsidie in aanmerking komende kosten.

3 Ondersteuning bij Europese culturele samenwerking

Om maximaal te profiteren van de verschillende projecten en acties die de EU financiert is een zo groot mogelijke verspreiding en een goede evaluatie van de behaalde resultaten nodig.Het actieniveau ‘Ondersteuning bij Europese culturele samenwerking’ binnen het Cultuur programma, is daarom gericht op het verzamelen en verspreiden van informatie over culturele samenwerking. Ook wordt hiermee beoogd effecten van de verschillende projecten te optimaliseren. Uiteindelijk moeten deze gegevens leiden tot een verdere ontwikkeling van het Europees cultuurbeleid.

Behalve bredere verspreiding van informatie, streeft dit actieniveau ook een gerichte lokale verspreiding van praktische informatie over het programma na.

Daarom zijn is in elke lidstaat die voor subsidie in aanmerking komt culturele contactpunten opgericht. Het is hun taak te zorgen voor de promotie van het programma, de deelname van een zo groot mogelijk aantal culturele actoren te stimuleren en te zorgen voor een efficiënt contact met de andere culturele instellingen.

Indiening

Jaarlijks wordt een oproep voor het indienen van aanvragen gepubliceerd via de volgende website: http://ec.europa.eu/culture/calls-for-proposals/call98_en.htm. Per programma onderdeel zijn er verschillende deadlines gesteld. De Nederlandse programmagids met daarin alle achtergronden, prioriteiten en deadlines kunt u downloaden via http://eacea.ec.europa.eu/culture/guide/documents/culture_programme_guide_nl

Contact

Europese Commissie

I: http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm

I: http://europa.eu/scadplus/leg/nl/lvb/l29016.htm

Voor ondersteuning in Nederland:

Stichting Internationale Culturele Activiteiten (SICA)

Cultureel Contactpunt Nederland (CCP)

Keizersgracht 324

1016 EZ Amsterdam

T: 020 - 6129522

F: 020 - 6128152

E: ccpnl@sica.nl

I: http://www.sica.nl

2009: Europees Jaar van de Creativiteit en Innovatie (EJCI)

Met het uitroepen van dit themajaar wil de EU extra aandacht vragen voor creativiteit en Innovatie. Zowel om sociale als om economische redenen is het van belang meer te investeren in deze thema's. De EU heeft geconstateerd dat een concurrentievoordeel in de moderne economie ligt in innovatie en een betere toepassing van kennis. Om deze reden wil de Europese Raad een klimaat scheppen waarin kennis wordt omgezet in innovatieve producten. Het doel van de EU is om in 2009 creativiteit en innovatievermogen als kernvaardigheden voor iedereen te bevorderen.

Het uitroepen van het Europese jaar van de creativiteit en Innovatie (EJCI) is een doeltreffende manier om onderzoek en creativiteit te stimuleren, het bewustzijn te vergroten en het thema in beleidsdebatten te versterken. De mogelijkheden hiervoor ligt niet alleen op communautair niveau maar zeker ook op landelijk, regionaal en plaatselijk niveau. Ook uw gemeente kan van dit jaar gebruik maken om extra stimulans aan creativiteit en innovatie te geven.

Voorwaarden

Zoals in het 'Leven Lang Leren' programma.

Budget

Evenementen en activiteiten in het kader van het Europees Jaar zullen uit het 'Leven Lang Leren' programma gefinancierd worden.

Doel/inhoud

De EU wil met dit themajaar inspelen op een groeiende behoefte aan innovatie. Creativiteit staat aan de basis van innovatie en dus wil de EU dit bevorderen als 'drijvende kracht en doorslaggevende factor voor de ontwikkeling van persoonlijke, professionele, ondernemers en sociale vaardigheden voor levenslang leren'. Hiermee richt de EU zich dus op de persoonlijke ontwikkeling van Europese burgers. De EU benadrukt dat dit voor de gehele Europese bevolking van belang is. Daarom is onderwijs gekozen als een uitgelezen methode om creativiteit onder alle burgers te bevorderen. In alle fases van onderwijs (van basis- tot volwassenonderwijs) zal extra aandacht moeten worden besteed aan de ontwikkeling van creativiteit.

Binnen het EJCI wordt daarom voornamelijk gebruik gemaakt van het al bestaande programma 'Leven Lang Leren 2007-2013' en in mindere mate van het cultuurprogramma. De maatregelen die de EU in dit kader van dit jaar beoogd zijn informatie- en promotiecampagnes, evenementen en initiatieven op Europees, nationaal en plaatselijk niveau. Voor elke lidstaat is een nationale coördinator aangewezen die invulling geeft aan het nationale deel van dit Europese Jaar. De Stichting Internationale Culturele Activiteiten (SICA) coördineert het Nederlandse gedeelte en organiseert verschillende activiteiten.

Indiening

Via het Leven Lang Leren programma.

Contact

Nationale Coordinatie

Cultureel Contactpunt (CCP Nederland)
T: 020 - 61 29 522
E: m.zuber@sica.nl / l.grijns@sica.nl
I: www.sica.nl

Europese Coordinatie

I: http://www.create2009.europa.eu/

Nationaal Agentschap Leven Lang Leren

I: www.na-lll.nl

5 Interregionale Samenwerking

De EU vindt interregionale samenwerking van belang om een steeds hechter en verenigd Europa te creeëren. ‘Interregionale samenwerking ‘ is echter een breed begrip dat op verschillende manieren uitgevoerd kan worden. Dit is dan ook niet ondergebracht in één fonds. Een gedeelte is onder ‘territoriale samenwerking’ ingebed in de structuurfondsen (de Interreg-programma’s). Naast deze fondsen blijven een aantal andere, kleinere fondsen over die zich specifiek richten op interregionale samenwerking.

Van deze kleinere fondsen worden het URBACT- en het ‘Europe for Citizens’ programma besproken op de volgende pagina’s. Het URBACT-programma richt zich op de ontwikkeling van netwerken van Europese steden waarbij de focus ligt op duurzame stedelijke ontwikkeling. Het ‘Europe for Citizens’ programma richt zich op het bevorderen van een actief Europees burgerschap, in het bijzonder de betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties bij Europese integratie. Voor gemeenten die meer aandacht willen geven aan internationale samenwerking of activiteiten rondom stedenbanden willen ontwikkelen, bieden deze programma’s mogelijkheden.

Europe for Citizens 2007 -2013

Inwoners van Nederland zijn behalve Nederlandse burgers ook Europese burgers. Om dit gevoel van Europees burgerschap in alle lidstaten te bevorderen heeft de EU het programma 'Europe for Citizens' opgericht. Dit programma heeft als doel het bevorderen van een actief Europees burgerschap door de betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties bij Europese integratie te vergroten. Dit betekent meer samenwerking en wederzijds begrip tussen Europese burgers om zo een steeds hechter, democratisch Europa te vormen. Het doel is dat de Europese burger meer het gevoel krijgt verantwoordelijkheid te zijn voor de Europese Unie.

Activiteiten rondom stedenbanden kunnen een middel zijn om dit te bereiken. Dit programma is daarom interessant voor gemeenten die door middel van stedenbanden samenwerking met andere Europese gemeenten willen bewerkstelligen. Ook andere maatschappelijke organisaties in uw gemeente die bovenstaande doelen voor ogen hebben kunnen een beroep doen op financiering uit dit programma.

Voorwaarden

Het programma staat open voor alle belanghebbende partijen die een actief Europees burgerschap bevorderen. Sommige acties van het programma zijn echter bedoeld voor een beperktere groep. Per maatregel/actie kunnen daarom uitzonderingen gelden. Het programma staat open voor de 27 lidstaten. Ook de landen van de EFTA/EEA, de kandidaat-lidstaten en de landen op de Westelijke Balkan kunnen participeren, zij dienen aan bepaalde juridische en financiële voorwaarden te voldoen.

Budget

€ 215 miljoen voor zeven jaar voor alle acties en voor alle landen. De verdeling per actie is als volgt:

- Actie 1: ten minste 45 procent;
- Actie 2: ongeveer 31 procent;
- Actie 3: ongeveer 10 procent;
- Actie 4: ongeveer 4 procent

Doel / Inhoud

Om een actief Europees burgerschap te bereiken zijn voor het programma 'Europe for Citizens' vier algemene doelstellingen gesteld:

- De burgers de kans geven om samen te werken en deel te nemen aan de opbouw van een steeds hechter, democratisch en op de wereld gericht Europa, dat verenigd is in en verrijkt door zijn culturele verscheidenheid, en zo het burgerschap van de Europese Unie te ontwikkelen;
- Een op gemeenschappelijke waarden, geschiedenis en cultuur gebaseerd besef van Europese identiteit ontwikkelen;
- De burger een gevoel van verantwoordelijkheid voor de Europese Unie bijbrengen;
- De verdraagzaamheid en het wederzijds begrip tussen de Europese burgers vergroten, waarbij de culturele verscheidenheid wordt gerespecteerd en de interculturele dialoog wordt bevorderd.

In de programmagids 'Europe for Citizens' worden deze doelstellingen vertaald in concrete acties en maatregelen. Van de vier bovenstaande algemene doelstellingen zijn vier 'acties' afgeleid die een verzamelnaam vormen voor een aantal activiteiten en maatregelen. De vier acties zijn:

- Actie 1: Actieve burgers voor Europa
- Actie 2: Een actieve civiele samenleving in Europa
- Actie 3: Samen voor Europa
- Actie 4: Actief Europees gedenken

Hieronder vindt u meer informatie over de maatregelen en activiteiten die onder deze vier acties vallen.

Actie 1: Actieve burgers voor Europa

Deze actie richt zich op specifieke activiteiten waarbij burgers worden betrokken. Activiteiten binnen deze actie dienen gericht te zijn op het bijeen brengen van mensen uit lokale gemeenschappen uit heel Europa. Dit heeft als doel het delen van ervaringen, meningen en waarden, het leren van elkaars geschiedenis en het bouwen aan een gezamenlijke toekomst. Voorbeelden van activiteiten zijn bijeenkomsten, uitwisselingen en debatten tussen Europese burgers. Deze actie om actief Europees burgerschap te bereiken, is opgesplitst in twee soort maatregelen:

Maatregel 1.1. Stedenbanden

Bij deze maatregel gaat het om activiteiten waarbij directe uitwisselingen tussen

Europese burgers plaatsvindt. De stedenbanden moeten dus niet alleen focussen op samenwerking tussen steden maar ook het wederzijdse begrip tussen hun burgers verbeteren. Juist de vrijwillige betrokkenheid van burgers die samenwerken met lokale autoriteiten en verenigingen, maakt stedenbanden geschikt als middel op weg naar actief Europees burgerschap. Stedenbanden bieden ook de mogelijkheid tot uitwisseling van ervaringen en kennis over elkaars dagelijks leven. Dit zou uiteindelijk moeten leiden tot een vergroot Europees identiteitsgevoel. De EU erkent de potentie van stedenbanden en wil dit daarom ondersteunen. Daarom is er de mogelijkheid tot subsidie van een tweetal activiteiten; burgerbijeenkomsten en thematische netwerkactiviteiten tussen de betrokken steden.

Maatregel 1.2. Burgerprojecten en ondersteunende maatregelen
In het kader van deze maatregel wordt steun verleend aan allerlei transnationale en sectoroverschrijdende projecten waarbij de burgers direct een rol spelen. Bij deze projecten dienen burgers met verschillende achtergronden betrokken te worden om op lokaal en Europees niveau samen te werken en in debat te treden over gemeenschappelijke Europese thema's. Ook het gebruik van innovatieve methoden om meer burgers te laten participeren staat bij deze maatregel centraal. Een voorbeeld hiervan zijn 'burgerpanels'. Binnen deze burgerpanels zijn een aantal thematische prioriteiten gesteld zoals: 'deelname van vrouwen', 'de interculturele dialoog' en 'creativiteit en innovatie'.

Met ondersteunende maatregelen wordt beoogd de hele uitvoering van actie 1 te verbeteren. Hierbij kunnen het uitwisselen van 'best practices' en ervaringen worden gefinancierd evenals het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden.

Actie 2: Een actieve civiele samenleving in Europa
Deze actie is gericht op het maatschappelijk middenveld met als doel activiteiten te stimuleren gericht op debat en reflectie over Europees burgerschap, democratie, gedeelde waarden, geschiedenis en cultuur. Het doel van deze actie is het stimuleren van samenwerking tussen maatschappelijke organisaties op Europees niveau. Een voorwaarde hierbij is dat deze organisaties een verbinding creëren tussen de Europese burger en de Europese Unie.

Voor subsidie komen maatschappelijke organisaties en denktanks in aanmerking die ofwel structurele steun kunnen krijgen op basis van hun werkprogramma (exploitatiesubsidie) ofwel subsidie voor transnationale projecten kunnen ontvangen (actiesubsidie).

2.1. Structurele steun voor onderzoeksorganisaties op het gebied van Europees beleid (denktanks)
Deze maatregel heeft tot doel de institutionele capaciteit te versterken van Europese onderzoeksorganisaties die onderzoek doen naar het overheidsbeleid. Deze organisaties worden geacht in staat te zijn nieuwe ideeën en standpunten aan te dragen over Europese kwesties, actief Europees burgerschap of Europese waarden.

2.2. Structurele steun voor maatschappelijke organisaties op Europees niveau
De EU richt zich met deze maatregel meer op maatschappelijke organisaties die actief zijn op Europees niveau. Zij kunnen exploitatiesubsidie aanvragen om hun capaciteit en stabiliteit te vergroten. Uiteindelijk moeten deze organisaties beter in staat zijn een bijdrage te leveren aan een coherente en actieve civiele Europese samenleving.

2.3. Steun voor projecten van maatschappelijke organisaties
In tegenstelling tot de vorige twee maatregelen gaat het bij deze maatregel niet om structurele steun maar om steun voor projecten. Hierbij gaat het om steun voor projecten van maatschappelijke organisaties op lokaal, regionaal, nationaal of Europees niveau. Voorwaarde is dat deze projecten moeten leiden tot bewustwording van Europese vraagstukken of hiervoor concrete oplossingen moeten aandragen. Binnen deze maatregel worden een viertal projectkenmerken onderscheiden: actie (seminars, workshops), debat, bezinning of netwerkvorming. Om in aanmerking te komen voor subsidie moet ten minste één van deze kenmerken in het project verwerkt worden.

Actie 3: Samen voor Europa
Deze actie is bedoeld om ondersteuning te bieden aan grote evenementen die actief Europees burgerschap bevorderen. Doel is om zo het Europees samenhorigheidsgevoel te versterken, burgers bij de interculturele dialoog te betrekken en burgers bewustmaken van hun Europese identiteit.

Deze actie zal uitgevoerd worden door de Europese Commissie (EC). Voor deze acties zijn dus ook geen subsidies beschikbaar voor overheden of organisaties. De EC zet drie maatregelen in om deze actie vorm te geven.

3.1. Evenementen met een hoog zichtbaarheidsgehalte
Deze maatregel biedt ondersteuning aan grote evenementen die door de EC

worden georganiseerd. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om herdenkingen van historische gebeurtenissen, artistieke evenementen, vieringen van Europese successen of bewustmakingscampagnes rond specifieke thema's. Voor de organisaties van deze evenementen kunnen lidstaten of andere partners worden ingeschakeld.

3.2. Studies
Om meer inzicht te krijgen in het concept van een actief Europees burgerschap zal de Commissie studies, enquêtes en opiniepeilingen uitvoeren.

3.3. Hulpmiddelen voor informatievoorziening en -verspreiding
Het doel van deze maatregel is het verspreiden van uitgebreide informatie over activiteiten en initiatieven met betrekking tot Europees burgerschap.

Actie 4: Actief Europees gedenken
De Europese Unie is gebaseerd op fundamentele waarden, zoals vrijheid, democratie en het respect voor de mensenrechten. Om de betekenis daarvan volledig naar waarde te kunnen schatten mogen we de schendingen van die principes onder het nazisme en stalinisme in Europa nooit vergeten. Door de slachtoffers te herdenken en door de plaatsen en archieven in verband met massadeportaties in stand te houden, kunnen Europeanen de herinnering aan het verleden levend houden. Dit is juist nu heel belangrijk, omdat de getuigen langzaam verdwijnen. Het terugkijken naar het verleden biedt ook inzicht in de begintijd van de Europese integratie en het Europa van vandaag. De EU wil uiteindelijk met deze actie de brede bezinning op de toekomst van Europa en actief Europees burgerschap bevorderen.

Deze actie heeft twee prioriteiten: 'acties, debatten en denkoefeningen over het Europees burgerschap en democratie, gedeelde waarden, gemeenschappelijke geschiedenis en cultuur stimuleren' en 'Europa dichter bij de burgers brengen door de waarden en prestaties van Europa uit te dragen en de herinnering aan het verleden levendig te houden'.

Twee soorten projecten kunnen onder actie 4 worden gesteund:
- Projecten ter bescherming van de belangrijkste plaatsen en gedenktekens in verband met massadeportaties, voormalige concentratiekampen en andere plaatsen met een oorlogsverleden, en van de archieven waarin documentatie over deze gebeurtenissen te vinden is, om de herinnering aan de slachtoffers

en aan de mensen die in extreme omstandigheden andere mensen van de Holocaust hebben gered, levend te houden;

- Projecten ter herdenking van de slachtoffers van massale uitroeiing en massadeportatie die verband houden met het stalinisme, en ter bescherming van de gedenktekens en de archieven waarin documentatie over deze gebeurtenissen te vinden is.

Indiening

Meer informatie over de indienmogelijkheden binnen deze 4 acties en call for proposals vindt u via de volgende website:
http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/funding_en.htm
In de programmagids 'Europe for Citizens' vindt u de benodigde informatie over subsidie- en indieningvoorwaarden. U kunt deze vinden op
http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

Contact

EACEA - Education, Audiovisual and Culture Executive Agency
Unit P7 - Citizenship
BOUR 00/13
Avenue du Bourget 1
BE-1140 Brussels
T: 0032 - 2 - 299.11.11

E: eacea-p7@ec.europa.eu	(Algemene informatie)
E: eacea-p7@ec.europa.eu	(Actie 1)
E: eacea-p7-civilsociety@ec.europa.eu	(Actie 2)
E: eac-info@ec.europa.eu	(Actie 3)
E: eacea-p7-remembrance@ec.europa.eu	(Actie 4)

Europese Commissie
'Europe for Citizens' programme 2007-2013
I: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

URBACT II

Door ‘best practices’ en geleerde lessen onderling te bespreken kan stedelijke ontwikkeling steeds effectiever worden uitgevoerd. Dit programma richt zich daarom op de ontwikkeling van netwerken van Europese steden. Het doel van deze netwerken is om Europese stedelijke ontwikkeling effectiever te implementeren. De algehele focus ligt daarbij op duurzame stedelijke ontwikkeling waarbij zowel ontwikkelingen op economisch, sociaal, als ook op milieugebied een rol spelen.

Voorwaarden

Voor subsidie komen projecten in aanmerking waarbij tenminste 2 partners samenwerken, waarvan tenminste 1 uit een andere lidstaat in het werkingsgebied. De projectaanvragen kunnen ingediend worden door steden, regionale overheden, en/of universiteiten en onderzoekscentra.

Budget

€ 68.890.739 voor de gehele periode (2007-2013) en voor alle lidstaten plus Noorwegen en Zwitserland. Nederlandse partners kunnen voor maximaal 70% van het project cofinanciering krijgen uit dit programma.

Doel/inhoud

Het Urbact programma moet in het bredere perspectief van de Lissabon en Göteborg doelstellingen (attractieve regio’s en steden, innovatie, meer banen en een duurzame ontwikkeling) gezien worden. Met Urbact wil de EU de implementatie van maatregelen om deze doelstellingen te bereiken verbeteren.
Het uitwisselen van kennis en ervaringen staat hierbij centraal. Van 2002 tot 2006 heeft dit binnen het URBACT I programma een totale samenwerking van 274 partners over de verschillende lidstaten opgeleverd.
Dit heeft een schat aan case studies, aanbevelingen en ‘best practices’ voortgebracht die door iedereen geraadpleegd kunnen worden op de URBACT website. Een eis die gesteld is aan nieuwe netwerken binnen het URBACT II programma, is dat deze gebruik moeten maken van de geleerde lessen binnen URBACT I.

Het URBACT II programma richt zich wederom op de ontwikkeling van netwerken van Europese steden waarbij de focus ligt op duurzame stedelijke ontwik-

keling. Binnen URBACT II zijn twee prioritaire assen vastgesteld met daarbij behorende thema's.

1 Steden; motoren van groei en banen
- Bevorderen van ondernemerschap
- Verbeteren van innovatie en kenniseconomie
- Werkgelegenheid en menselijk kapitaal

2 Attractieve en samenhangende steden
- Geïntegreerde ontwikkeling van achterstandswijken
- Sociale integratie
- Stedelijk leefmilieu
- Stedelijke planning en governance

Omdat deze thema's allemaal aan elkaar gerelateerd zijn, schrijft het programma voor dat netwerken zich richten op 1 thema en dit thema gebruiken om de andere thema's te verkennen.

De samenwerking rond deze thema's kan plaatsvinden in thematische netwerken en in werkgroepen. Voor beide vormen zijn andere voorschriften die u kunt vinden in de programmagids op de website. Beide vormen van samenwerking moeten echter resulteren in directe resultaten voor de lokale duurzame ontwikkeling. Daarom moet elke netwerkpartner een lokaal actie plan ontwikkelen, een lokale focus groep oprichten en de lokale overheid bij deze activiteiten betrekken. Op deze manier wordt een maximale invloed op lokaal beleid beoogd.

Indiening

De projecten kunnen doorgaans 1 of 2 keer per jaar worden ingediend, hiervoor wordt een call for proposals uitgeschreven. Op de website van URBACT II (www.urbact.eu) vindt u een database met projectvoorstellen waar u partners kunt vinden en/of ideeën op kunt doen.

Contact

Urbact II Secretariaat
T: 0033 - 1 - 49 17 47 52
E:info@urbact.eu
I: http://urbact.eu

6 Milieu

Met de recente ontwikkeling omtrent klimaatverandering en het feit dat duurzame ontwikkeling één van de Lissabon-prioriteiten is, is het thema ‘milieu’ niet meer weg te denken uit de Europese subsidies.

Het programma LIFE+ ondersteunt het milieu- en natuurbeleid in de EU. Ook ondersteunt LIFE+ het 6e milieu actie programma, in het bijzonder projecten die zich richten op klimaatverandering, natuur en biodiversiteit, milieu en gezondheid, kwaliteit van leven, natuurlijke hulpbronnen en afvalstoffen.

Ook in Nederland is steeds meer aandacht voor milieu. Als u als gemeente voorop wilt lopen in het ontwikkelen van milieu en natuurbeleid kunt u hierbij binnen het LIFE+ programma ondersteuning krijgen.

LIFE+ 2007-2013

Milieu- en natuurbescherming is een van de belangrijkste aspecten van duurzame ontwikkeling van de Europese Unie. Een belangrijk financieringsinstrument hiervoor is LIFE+. Wilt u duurzame ontwikkeling een plaats in uw gemeente geven, dan kan LIFE+ u hierbij ondersteunen. LIFE+ ondersteunt het milieu- en natuurbeleid in de EU door natuurbehoud, milieutechnologie en communicatie over milieukwesties te subsidiëren. Ook ondersteunt LIFE+ het 6e milieu actie programma, in het bijzonder projecten die zich richten op klimaatverandering, natuur en biodiversiteit, milieu en gezondheid en kwaliteit van leven, natuurlijke hulpbronnen en afvalstoffen.

Voorwaarden

De subsidie is in principe bestemd voor nationale, regionale en lokale autoriteiten, internationale en private organisaties en non-gouvernementele organisaties (NGO's). De projecten en de uitvoering hiervan moeten plaatsvinden binnen de 27 lidstaten van de Europese Unie. De Europese Commissie heeft een voorkeur voor grootschalige en ambitieuze LIFE+ voorstellen met een gemiddelde begroting van rond de € 2 miljoen.

Een LIFE+ project...

- is gericht op proefprojecten, 'best practice' of innovatie;
- heeft een looptijd tussen de twee en vijf jaar;
- heeft niet meer dan vijf partners;
- bevat geen fundamenteel onderzoek;
- voert het project uit binnen het grondgebied van de lidstaten;
- heeft een projectvoorstel dat niet in aanmerking komt voor andere Europese financieringsinstrumenten.

Budget

Het budget bedraagt € 2,1 miljard voor de gehele programmaduur (2007-2013). Tenminste de helft van het totale budget voor LIFE+ is gereserveerd voor Natuur en Biodiversiteitprojecten. LIFE+ projecten komen in aanmerking voor 50% co-financiering. Een uitzondering zijn LIFE+ natuurprojecten die zich uitsluitend bezighouden met Natura 2000 gebieden. Deze projecten komen in aanmerking voor een co-financiering van 75%.

Doel / Inhoud

Het doel van LIFE+ is de co-financiering van de ontwikkeling, evaluatie en uitvoering van Europees milieu- en natuurbeleid. LIFE+ financiert maatregelen en projecten met een Europese meerwaarde op dit gebied. LIFE+ bestaat uit 3 pijlers:

1 Natuur en Biodiversiteit

Wanneer er zich een Natura 2000 gebied in uw gemeente bevindt, is deze pijler zeker voor u van belang. Deze pijler richt zich namelijk op de implementatie van de Vogel- en Habitatrichtlijnen en de verdere ontwikkeling van het Natura 2000-netwerk. Het Natura 2000 netwerk bestaat in Nederland uit 162 kwetsbare gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en aangemeld onder de Habitatrichtlijn. Om deze richtlijnen beter te implementeren wordt binnen LIFE+ uitwisseling van best practices beoogd. Daarnaast is er de mogelijkheid voor subsidiëring van projecten die gericht zijn op evaluatie en monitoring van het gemeenschappelijke natuur- en biodiversiteitsbeleid.

2 Milieubeleid en Bestuur (Governance)

Deze pijler is een voortzetting en uitbreiding van het vroegere LIFE-Milieu-programma. Binnen deze pijler staan innovatie en proefprojecten centraal. Innovatieve beleidsbenaderingen en methoden moeten uiteindelijk de uitvoering van het Europese milieubeleid op het gebied van klimaatverandering, natuurlijke hulpbronnen en afval verbeteren. Deze pijler ondersteunt in het bijzonder de uitvoering van het 6e EU Milieuactieprogramma (MAP).

3 Informatie en Communicatie

Deze pijler van LIFE+ richt zich op de verspreiding van informatie en de bewustwording van natuur en milieuproblemen, waaronder bosbranden. Voorbeelden hiervan kunnen zijn informatiecampagnes, conferenties, publicaties en trainingen.

Indiening

Jaarlijks vindt er een oproep plaats voor het indienen van projecten, meer informatie vindt u via de website van de Europese Commissie
(http://ec.europa.eu/environment/life/funding/lifeplus/call/index.htm)
en Senternovem http://www.senternovem.nl/life/introductie_life/index.asp

Contact

SenterNovem

Postbus 8242

3503 RE Utrecht

T: 030 - 214 71 23

E: LIFE@senternovem.nl

I: http://www.senternovem.nl/life/introductie_life/index.asp

Environment Directorate-General

European Commission

DG ENV.E.4 BU-9 02/1

B-1049 Brussels

E-Fax: 0032 - 2 - 292 17 87

F: 0032 - 2 - 296 95 56

I: http://ec.europa.eu/environment/life/contact/lifeunit.htm

I: http://ec.europa.eu/environment/life/index.htm

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

I: www.minlnv.nl

7 Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Één van de doelstellingen van de Europese Lissabonagenda is de duurzame groei van welvaart en banen. Om dit mogelijk te maken zijn, naast de structuurfondsen, meerdere Europa brede programma's in het leven geroepen. Deze subsidiewijzer beschrijft het PROGRESS programma.

Het PROGRESS-programma (Community Programme for Employment and Social Solidarity) is opgericht om de implementatie van Europese doelstellingen op het gebied van werkgelegenheid en sociale zaken financieel mogelijk te maken. Dit kan relevant zijn voor Nederlandse gemeenten die willen werken aan sociale zaken en werkgelegenheid.

PROGRESS 2007-2013

Om meer en betere banen en gelijke kansen te creëren voor iedereen krijgt Nederland geld uit het Europees Sociaal Fonds (ESF). De EU heeft PROGRESS in het leven geroepen om de lidstaten te ondersteunen bij het bereiken van deze doelstellingen. Een tweede doelstelling van PROGRESS is het verzamelen van gegevens om te monitoren of lidstaten voldoende werken aan de ESF doelstellingen. Daarom financiert PROGRESS projecten die zich richten op analyses en uitwisseling van kennis. Ook wil de EU met het ondersteunen van de lidstaten en het stimuleren van kennisuitwisseling als een katalysator van verandering en modernisering werken. Gemeenten die ondersteuning wensen op het gebied van sociaal beleid of bijvoorbeeld kennis willen uitwisselen en discussies aangaan over een thema als de gelijkheid tussen man en vrouw, kunnen bij PROGRESS subsidie aanvragen. De activiteiten en beleidsterreinen die in aanmerking komen voor subsidie vindt u verder in deze paragraaf.

Voorwaarden

Subsidies uit PROGRESS zijn beschikbaar voor de 27 Lidstaten van de EU, kandidaat-lidstaten en de EFTA/EEA landen Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. Het richt zich op overheden, lokale en regionale autoriteiten, openbare werkgelegenheidsdiensten en nationale instellingen voor statistiek. Gespecialiseerde organen, universiteiten en onderzoeksinstellingen kunnen eveneens deelnemen, net als sociale partners en NGOs.

Budget

€ 743,25 miljoen voor de totale duur van het programma voor alle deelnemende landen. Cofinanciering is beschikbaar tot maximaal 80%.

Doel / Inhoud

Het PROGRESS programma is opgezet om de lidstaten te helpen meer en betere banen te creëren. Speerpunten zijn werkgelegenheid en solidariteit. Het programma staat naast het ESF. PROGRESS wil de lidstaten helpen bij het verwezenlijken van hun Europese doelstellingen en bij het op een uniforme manier implementeren van Europese wet en regelgeving. Daartoe werkt het in partnerschap met regeringen, maar ook met lokale autoriteiten, werkgevers, vakbonden en de non-profit sector.

Het programma is verdeeld in vijf onderdelen:

1 Werkgelegenheid
2 Sociale bescherming en integratie
3 Arbeidsomstandigheden
4 Discriminatiebestrijding en verscheidenheid
5 Gelijkheid mannen en vrouwen

Binnen deze onderdelen financiert het PROGRESS programma de volgende activiteiten:

- analyse,
- uitwisseling van kennis, bewustmaking en verspreiding,
- ondersteuning van de belangrijkste spelers.

Hieronder wordt per onderdeel ingegaan op het doel en de inhoud van dit programma.

Onderdeel 1: Werkgelegenheid

Duurzame economische groei, meer en betere banen, en grotere sociale cohesie zijn belangrijke doelstellingen van de EU. Ook al ligt de belangrijkste verantwoordelijkheid hiervoor bij de lidstaten, de EU heeft een cruciale rol als katalysator voor verandering. De EU ondersteunt en coördineert de pogingen van overheden om deze doelstellingen te bereiken. Het onderdeel werkgelegenheid van PROGRESS draagt bij aan het bereiken van de doelstellingen geformuleerd in de vernieuwde Lissabon strategie en implementeert de Europese Werkgelegenheid Strategie. Dit onderdeel dient ter ondersteuning van de uitvoering van de Europese werkgelegenheidsstrategie (EWS) door:

- het inzicht in de werkgelegenheidssituatie te verbeteren, met name via analyses en studies en de opstelling van statistieken en indicatoren;
- te zorgen voor de monitoring en evaluatie van de uitvoering van de Europese richtsnoeren en aanbevelingen voor de werkgelegenheid, en de wisselwerking tussen de Europese werkgelegenheidsstrategie en andere beleidsterreinen te analyseren;
- uitwisselingen over beleid en methoden te organiseren en wederzijdse leerprocessen in het kader van de Europese werkgelegenheidsstrategie te bevorderen;
- de bewustwording te vergroten, informatie te verspreiden en de discussie te bevorderen, onder meer onder de regionale en lokale actoren en de sociale partners.

Onderdeel 2: Sociale bescherming en integratie

Het uitbannen van armoede en het verzekeren van sociale bescherming voor iedereen blijft een serieuze uitdaging voor de EU. Europa moet de bestaande systemen voor sociale bescherming moderniseren om de toekomstige levensvatbaarheid van deze systemen te handhaven. Op hetzelfde moment moeten sociale cohesie en gelijke kansen voor iedereen gecreëerd worden. Het onderdeel 'Sociale bescherming en integratie' ondersteunt deze doelstellingen door:

- het inzicht in armoedekwesties en het beleid inzake sociale bescherming en integratie te verbeteren, met name via analyses en studies, en de opstelling van statistieken en indicatoren;
- te zorgen voor de monitoring en evaluatie van de uitvoering van de open coordinatiemethode op het gebied van sociale bescherming en integratie, en de wisselwerking tussen deze methode en andere beleidsterreinen te analyseren;
- uitwisselingen over beleid en methoden te organiseren en wederzijdse leerprocessen in het kader van de strategie inzake sociale bescherming en integratie te bevorderen;
- de bewustwording te vergroten, informatie te verspreiden en de discussie te bevorderen, onder meer onder de niet-gouvernementele organisaties en de regionale en lokale actoren;
- de capaciteit van de belangrijkste Europese netwerken (bijvoorbeeld van nationale deskundigen of niet-gouvernementele organisaties) te vergroten om de beleidsdoelstellingen van de Gemeenschap te helpen realiseren.

Onderdeel 3: Arbeidsomstandigheden

De EU richt zich binnen het sociaal beleid op het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en het creëren van een veilige werkplek voor iedereen. Op dit moment spelen werkomstandigheden een sleutelrol bij de pogingen van de EU om een meer dynamische arbeidsmarkt te creëren.

Dit onderdeel dient ter ondersteuning van de verbetering van het arbeidsmilieu en de arbeidsomstandigheden door:

- het inzicht in de situatie met betrekking tot de arbeidsomstandigheden te verbeteren, met name via analyses en studies, en, in voorkomend geval, de opstelling van statistieken en indicatoren, alsmede de doeltreffendheid en het effect van bestaande wetgeving, beleid en praktijken te beoordelen;
- de uitvoering van het communautaire arbeidsrecht te ondersteunen via een effectieve monitoring, de organisatie van seminars voor in de sector werkzame personen, de opstelling van handleidingen en de totstandbrenging van netwerken tussen gespecialiseerde instanties, waaronder de sociale partners;

- preventieve maatregelen te nemen en de preventiecultuur op het gebied van veiligheid en gezondheid op het werk te bevorderen;
- de bewustwording te vergroten, informatie te verspreiden en de discussie over de belangrijkste uitdagingen en beleidskwesties in verband met de arbeidsomstandigheden te bevorderen, onder meer bij de sociale partners en andere belanghebbenden.

Onderdeel 4: Discriminatiebestrijding en verscheidenheid

Discriminatie ondermijnt de prestaties van de EU op het gebied van werkgelegenheid en sociale bescherming, en beschadigt de sociale integratie en de sociale cohesie in de samenleving. De EU heeft meerdere activiteiten opgezet om van Europa een samenleving te maken waarin alle burgers gelijkwaardig zijn. Dit streven komt voort uit het geloof dat alle Europeanen het recht hebben op gelijke behandeling en een leven vrij van discriminatie, twee van de basisprincipes van de EU. Binnen het PROGRESS programma is onderdeel 4 opgezet ter bestrijding van discriminatie en voor het behoud van verscheidenheid.
Dit onderdeel dient ter ondersteuning van de daadwerkelijke uitvoering van het non-discriminatiebeginsel en ter bevordering van de integratie daarvan in alle communautaire beleidssectoren door:

- het inzicht in de situatie met betrekking tot discriminatie te verbeteren, met name via analysen en studies en, in voorkomend geval, de opstelling van statistieken en indicatoren, alsmede de doeltreffendheid en het effect van bestaande wetgeving, beleid en praktijken te beoordelen;
- de uitvoering van de anti-discriminatiewetgeving van de Gemeenschap te ondersteunen via effectieve monitoring, de organisatie van seminars voor in de sector werkzame personen en de totstandbrenging van netwerken tussen gespecialiseerde instanties die zich met de bestrijding van discriminatie bezighouden;
- de bewustwording te vergroten, informatie te verspreiden en de discussie over de belangrijkste uitdagingen en beleidskwesties in verband met discriminatie en de integratie van het non-discriminatiebeginsel in alle beleidssectoren van de Gemeenschap te bevorderen, onder meeronder de sociale partners, de niet-gouvernementele organisaties en andere belanghebbenden;
- de capaciteit van de belangrijkste communautaire netwerken te vergroten om de Europese beleidsdoelstellingen en -strategieën op het gebied van discriminatiebestrijding te ondersteunen en verder te ontwikkelen.

Onderdeel 5: Gelijkheid van mannen en vrouwen

Gelijkheid tussen mannen en vrouwen is een fundamenteel recht en een gedeelde waarde binnen de EU. Het is een belangrijke voorwaarde om de doelstellingen van de EU wat betreft economische groei, werkgelegenheid en sociale cohesie te verwezenlijken. Binnen het PROGRESS programma streeft onderdeel 5 naar meer gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Dit onderdeel dient ter ondersteuning van de daadwerkelijke uitvoering van het beginsel van gelijkheid van mannen en vrouwen:

- het inzicht in de situatie met betrekking tot gendervraagstukken en de gendermainstreaming in het beleid te verbeteren, met name via analysen en studies en de opstelling van statistieken en indicatoren, alsmede het effect van bestaande wetgeving, beleid en praktijken te beoordelen;
- de uitvoering van de communautaire wetgeving inzake de gelijkheid van mannen en vrouwen te ondersteunen via een versterkte monitoring, de opleiding van vaklieden en de totstandbrenging van netwerken tussen gespecialiseerde instanties die actief zijn op het gebied van de gelijkheid van mannen en vrouwen;
- de bewustwording te vergroten, informatie te verspreiden en de discussie over de belangrijkste uitdagingen en beleidskwesties in verband met de gelijkheid van mannen en vrouwen en de gendermainstreaming in het beleid te bevorderen;
- de capaciteit van de belangrijkste communautaire netwerken (bijvoorbeeld van nationale deskundigen of niet-gouvernementele organisaties) te vergroten om de Europese beleidsdoelstellingen te helpen realiseren.

Indiening

Meer informatie over de Call for Proposals vindt u op de website van de Europese Commissie:
http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/tenders/index_calls_en.cfm

Contact

Europese Commissie Directoraat-Generaal
'Employment, Social Affairs and Equal Opportunities'
E: empl-progress@ec.europa.eu
I: http://ec.europa.eu/employment_social/progress/contact_en.htm

51
53
eurosco

8 Jeugd en Onderwijs

De huidige generatie jonge Europeanen is de eerste die opgroeit in een veelal grensloos en vreedzaam Europa. Het Europa van tegenwoordig is een gebied waar men vrijer dan ooit kan bewegen, werken en leren – en het is een heel ander Europa dan waar hun grootouders, of zelfs hun ouders, in opgroeiden. Tegelijkertijd ondergaat Europa een transformatie om de leidende kenniseconomie van de wereld te worden. Dit betekent dat kennis en innovatie de belangrijkste Europese waarden moeten worden, aangezien de wereldwijde concurrentie sterk is. De kwaliteit van onderwijs – lager, middelbaar, hoger, en volwassenen-educatie – is daarom belangrijk. Aandacht voor jeugd en onderwijs is iets dat op alle niveaus moet worden vormgegeven. In deze subsidiewijzer zijn daarom twee programma's in deze categorie opgenomen die relevant zijn voor gemeenten; 'Youth in Action' en 'Leven Lang Leren'.

Het jeugdbeleid van de EU heeft als doel tegemoet te komen aan de veranderende verwachtingen van jongeren. Tegelijkertijd probeert de EU jongeren aan te moedigen een bijdrage te leveren aan de samenleving. Dit beleid wordt ondersteund in de vorm van een specifiek programma: het 'Youth in Action'-programma. Het programma heeft als doel het aanmoedigen van de jongerenparticipatie in het openbare leven, met name van kansarme jongeren en jongeren met een handicap.

In een samenleving waar kennis in een hoog tempo veroudert, innovatie aan

de orde van de dag is, en kenniseconomie speerpunt is van veel beleid, is het van groot belang dat mensen zich continue blijven ontwikkelen. De algemene doelstelling van het programma 'Leven Lang Leren'-programma is een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de EU als een geavanceerde kennissamenleving, met duurzame economische ontwikkeling, meer en betere banen en een grotere sociale cohesie.

Youth in Action 2007 - 2013

Het programma 'Youth in Action 2007-2013' heeft tot doel het 'Europees burgerschap van jongeren te bevorderen. Door het aanmoedigen van hun initiatief, ondernemingszin en creativiteit wil de EU de participatie van jongeren in het openbare leven bevorderen. Binnen deze doelgroep is er specifieke aandacht voor kansarme jongeren en jongeren met een beperking. Het project bevat vijf activiteiten: Jeugd voor Europa, Europees vrijwilligerswerk, Jeugd in de wereld, Ondersteuningssystemen voor jongeren, en ondersteuning van Europese samenwerking op jeugdbeleid. Hieronder vindt u meer details en mogelijkheden per activiteit.

Voorwaarden

Jongeren en jongerenwerkers vormen de voornaamste doelgroep van het programma. Deze mensen wil het programma bereiken via formeel gevestigde organisaties (promoters). Hieronder vallen lokale of regionale instellingen of NGO's maar het kan ook een informele groep jongeren zijn. Voor zowel deelnemers als 'promoters' hangen de voorwaarden voor deelname af van het land waar ze vandaan komen. Aanvragers moeten wel gevestigd zijn in een van de 27 EU lidstaten, in de EFTA en EEA landen (IJsland, Liechtenstein en Noorwegen) of in kandidaatlidstaat Turkije.

Budget

€ 885 miljoen voor alle landen voor zeven jaar.

Doel / Inhoud

Het 'Youth in Action ' programma heeft een aantal speerpunten om jongeren meer te betrekken bij de Europese samenleving. Het programma is uitgewerkt in verschillende doelstellingen en activiteiten. Deze doelstellingen dienen bereikt te worden met zoveel mogelijk participatie van jongeren zelf. Uitgangspunten zijn hierbij ruimte voor interactie, respect voor ieders vaardigheden en het verankeren van invloed op beslissingen. Deze 'participerende methodes' zijn weer vertaald in een aantal gedragsprincipes die in elk project naar voren moeten komen. Deze kunt u lezen in de programmagids van 'Youth in Action '.

De algemene doelstellingen van het programma zijn:

- Promoten van actief burgerschap van jongeren in het algemeen en hun Europees burgerschap in het bijzonder;

- Ontwikkelen van solidariteit en het promoten van tolerantie onder jongeren, in het bijzonder om sociale cohesie binnen de Europese Unie te stimuleren;
- Aanmoedigen van wederzijds begrip tussen jongeren uit verschillende landen;
- Bijdragen aan de kwaliteitsontwikkeling van ondersteunende structuren voor jongerenactiviteiten en de deskundigheid van burgerschapsorganisaties in de jeugdsector;
- Promoten van Europese samenwerking in de jeugdsector.

Om deze doelstellingen van het programma te bereiken zijn vijf operationele acties vastgesteld:

- Jeugd voor Europa
- Europees vrijwilligerswerk
- Jeugd in de wereld
- Systemen van ondersteuning voor jongeren
- Europese samenwerking op jeugdbeleid

Onder een aantal van deze acties vallen weer, meer concrete, subacties. Hieronder wordt kort ingegaan op de afzonderlijke acties en subacties.

Actie 1: Jeugd voor Europa

Deze actie heeft tot doel een actief burgerschap en wederzijds begrip onder jongeren te bevorderen door middel van uitwisselingsprojecten en de ondersteuning van jongereninitiatieven. Binnen de actie wordt door middel van democratieprojecten ook gefocust op de deelname van jongeren aan de democratie in hun nationale, regionale of lokale gemeenschap.

Subactie 1: Jongerenuitwisselingen

Jongerenuitwisselingen maken het mogelijk dat groepen jongeren te gast zijn bij jongeren uit een ander land. Samen met hen zal een dergelijke groep dan aan een gemeenschappelijk activiteitenprogramma deelnemen. Het gaat hierbij in beginsel om jongeren tussen 13 en 25 jaar. Uitwisselingen van kansarme jongeren zijn hierbij bijzonder welkom om hun deelname aan het programma aan te moedigen. Deze actie beoogt de actieve participatie van jongeren en heeft tot doel hen in staat te stellen uiteenlopende sociale en culturele realiteiten te ervaren en van elkaar te leren. Dit moet het besef dat zij Europese burgers zijn stimuleren.

Subactie 2: Ondersteuning van jongereninitiatieven

Een jongereninitiatief is een project waarbij jongeren actief en direct deelnemen

aan door henzelf opgezette activiteiten om zo initiatief, ondernemingszin en creativiteit te ontwikkelen. Zo worden jongeren in staat gesteld om een bijdrage te leveren aan de opbouw van Europa en zich zo als Europees burger te beschouwen. Deze maatregel is in principe bestemd voor jonge mensen tussen 18 en 30 jaar, hoewel ook jongeren vanaf 15 jaar – mits onder adequate begeleiding – aan bepaalde initiatieven kunnen deelnemen. Deze actie ondersteunt activiteiten op lokaal, regionaal, en nationaal niveau. Ook de vorming van netwerken van soortgelijke projecten in verschillende landen wordt ondersteund.

Subactie 3: Jeugddemocratie projecten
Jeugddemocratie projecten hebben tot doel de actieve participatie van jongeren binnen lokale, regionale, nationale of internationale gemeenschappen te bevorderen. De focus ligt bij het kunnen deelnemen aan de mechanismen van de representatieve democratie. In het kader van deze activiteiten kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het raadplegen van jongeren over behoeften en verlangens, zodat nieuwe benaderingen ten aanzien van actieve jongerenparticipatie kan worden ontwikkeld.

Actie 2: Europees vrijwilligerswerk
Actie 2 beoogt de ontwikkeling van solidariteit en het versterken van wederzijds begrip onder jongeren. Deze doelstellingen zullen vooral worden gerealiseerd door de participatie van jongeren in vrijwilligersactiviteiten, zowel binnen als buiten de EU, te ondersteunen.

De jonge vrijwilliger neemt in een ander land deel aan een niet-winstgevende activiteit ten behoeve van de gemeenschap. Het Europese vrijwilligerswerk mag niet tot gevolg hebben dat potentiële of bestaande betaalde banen in aantal afnemen of daardoor worden verdrongen. De duur van het Europese vrijwilligerswerk bedraagt ten minste twee maanden tot uiterlijk twaalf maanden. Met deze maatregel worden ook vrijwilligersprojecten ondersteund, waardoor groepen jongeren gezamenlijk kunnen deelnemen aan activiteiten op het gebied van bijvoorbeeld cultuur, sport, civiele bescherming, milieu, en ontwikkelingshulp. In uitzonderingsgevallen kan het, afhankelijk van de uit te voeren taken en de situaties waarin de vrijwilligers worden ingezet, noodzakelijk zijn dat voor bepaalde soorten projecten kandidaten met specifieke vaardigheden worden geselecteerd. Deze actie is in principe bestemd voor jonge mensen tussen 18 en 30 jaar, hoewel ook jongeren vanaf 16 jaar – mits onder adequate begeleiding – aan bepaalde initiatieven kunnen deelnemen.

Actie 3 Jeugd in de wereld
Binnen deze actie staat het ontwikkelen van wederzijds begrip in de EU centraal. Een tweede doelstelling is het ondersteunen van de jeugdsector via Europese netwerken en trainingen.

Subactie 1: Samenwerking met de nabuurlanden van de Europese Unie
Doelstellingen van deze actie zijn het bevorderen van de interculturele dialoog, het vergroten van wederzijds begrip en de verdraagzaamheid onder jongeren uit verschillende landen. Binnen deze actie gaat het om de samenwerking met aan de EU grenzende landen. Het betreft hier door jongeren zelf opgezette activiteiten, waarin zij de hoofdrol spelen. Ook ondersteunt deze actie activiteiten ter bevordering van de vorming van netwerken en ter versterking van de capaciteit van NGOs op jeugdgebied.

Subactie 2: Samenwerking met andere landen
Deze subactie beoogt de ondersteuning van projecten ter bevordering van de samenwerking tussen programmalanden en andere landen in de wereld. Deze 'andere landen' zijn landen die geen nabuurlanden van de Europese Unie zijn of overeenkomsten met de EU op jeugdgebied hebben ondertekend. De samenwerking is gericht op de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken op het gebied van jongerenwerk en op de ondersteuning van de opleiding en ontwikkeling van jongerenorganisaties. Ook de ontwikkeling/versterking van partnerschappen en netwerken tussen jongerenorganisaties en de ondersteuning van de thematische samenwerking tussen jongeren via uitwisselingen staat hoog op de agenda.

Actie 4: Ondersteuningssystemen voor jongeren
Deze actie heeft tot doel de kwaliteit van de ondersteuningsstructuren voor jongeren te ontwikkelen. Daarom steunt de actie projecten gericht op de werkzaamheden van mensen die actief zijn in jeugdwerk, het ondersteunen van jeugdorganisaties en het verder ontwikkelen van de kwaliteit van jeugdprogramma's.

Subactie 1: Ondersteuning van organisaties die op Europees niveau op jeugdgebied werkzaam zijn
Subactie 1 ondersteunt werkzaamheden van NGOs die op Europees niveau op jeugdgebied actief zijn en die een doelstelling van algemeen Europees belang nastreven. Hun activiteiten moeten bijdragen aan de participatie van jongeren in het openbare leven en de samenleving. Zij moeten in een van de programmalanden zijn gevestigd en afdelingen hebben in ten minste acht programmalanden.

Subactie 2: Ondersteuning van het Europees Jeugdforum
Voor deze subactie worden subsidies toegekend voor activiteiten van het Europees Jeugdforum. Het Europees Jeugdforum is een organisatie die jongerenorganisaties vertegenwoordigt op Europees niveau. Ook draagt het forum bij aan de ontwikkeling van jongerenbeleid en vertegenwoordigende structuren voor jongeren in geheel Europa.

Subactie 3: Opleiding en vorming van netwerken van mensen die actief zijn in jeugdwerk en jeugdorganisaties
Deze subactie ondersteunt de opleiding van personen die werkzaam zijn in het jongerenwerk of in jongerenorganisaties, waarbij de nadruk ligt op de uitwisseling van ervaringen, deskundigheid en goede voorbeelden. Ook activiteiten die kunnen leiden tot duurzame, kwalitatief hoogwaardige projecten en de oprichting van partnerschappen en netwerken behoren tot deze subactie.

Subactie 4: Projecten ter stimulering van innovatie en kwaliteit
Deze subactie ondersteunt projecten die bedoeld zijn vernieuwende benaderingen op jeugdgebied op te zetten, in de praktijk te brengen en te bevorderen.

Subactie 5: Informatieactiviteiten voor jongeren en mensen die actief zijn in jeugdwerk en jeugdorganisaties
Deze subactie betreft het verstrekken van steun aan activiteiten op Europees en nationaal niveau waardoor jongeren betere toegang krijgen tot informatie en communicatiediensten.

Subactie 6: Partnerschappen
Deze subactie maakt het mogelijk partnerschappen met regionale en lokale instanties te financieren met het oog op de ontwikkeling van projecten op de lange termijn. Binnen deze partnerschappen kunnen verschillende maatregelen van het programma worden gecombineerd.

Actie 5 Ondersteuning van Europese samenwerking op jeugdbeleid
Het doel van deze actie is de Europese samenwerking op jeugdgebied te bevorderen door middel van ontmoetingen van jongeren en gezagsdragers op gebied van het jeugdbeleid. In het kader van deze samenwerking ondersteunt deze subactie onderlinge activiteiten en samenwerking met internationale organisaties. Uiteindelijk moet dit leiden tot verbetering van begrip en kennis op jeugdgebied.

Subactie 1: Ontmoetingen van jongeren en gezagsdragers op gebied van het jeugdbeleid
Deze subactie ondersteunt de samenwerking tussen jongeren, jongerenwerkers en voor het jeugdbeleid verantwoordelijke personen. Ook activiteiten als de organisatie van seminars worden ondersteund. Deze activiteiten omvatten bijvoorbeeld de conferenties die georganiseerd worden door de voorzitterschappen van de Europese Unie en de Europese Week voor de jeugd.

Subactie 2: Ondersteuning van activiteiten ter verbetering van begrip en kennis op jeugdgebied
Deze subactie ondersteunt projecten die zich richten op (bestaande) kennis op het gebied van jeugd. Het gaat hierbij vooral om het in kaart brengen van de prioriteiten binnen het jeugdgebied.

Subactie 3: Samenwerking met internationale organisaties
Deze subactie zal worden gebruikt voor de ondersteuning van de samenwerking van de Europese Unie met op jeugdgebied werkzame internationale organisaties, zoals de Raad van Europa, de Verenigde Naties of hun gespecialiseerde instellingen.

Indiening
Er zijn 5 deadlines per jaar: 1 februari, 1 april, 1 juni, 1 september en 1 november. Meer informatie over de calls for proposals vindt u via de website van de Europese Commissie: http://ec.europa.eu/youth/call/index_en.html

Contact
Aanvragen van organisaties in Nederland kunnen worden ingediend bij het Nationale Agentschap in Nederland. In Nederland is dat het:
Nederlands Jeugdinstituut.
Postbus 19221
3501 DE Utrecht
T: 030 - 230 6550
F: 030 - 230 6312
E: yia@nji.nl
I: http://www.youthinaction.nl

Europese Commissie
I: http://ec.europa.eu/youth/index_en.htm

Leven Lang Leren 2007-2013

In een samenleving waar een kenniseconomie speerpunt is van veel beleid, is het van groot belang dat mensen zich continue blijven ontwikkelen. De algemene doelstelling van Leven Lang Leren is dan ook een bijdrage leveren aan een geavanceerde kennissamenleving, duurzame economische ontwikkeling, meer en betere banen en een grotere sociale cohesie binnen de EU. Het programma beoogt daarom uitwisselingen, samenwerking en mobiliteit te stimuleren binnen onderwijs- en opleidingsstelsels in de EU. Binnen de gemeentegrenzen is dit programma interessant om kennis en kwaliteiten van de inwoners te stimuleren en om scholen te ondersteunen. Uiteindelijk zal dit ook in de gemeente leiden tot een verbetering van het opleidingsniveau en duurzame economische ontwikkeling.

Voorwaarden

Leerlingen, studenten, stagiaires en lerende volwassenen uit de EU 27, uit de EFTA en EEA landen: IJsland, Liechtenstein, en Noorwegen, en uit kandidaatlidstaat Turkije kunnen participeren in het Leven Lang Leren programma.
Ook docenten, NGOs, sociale partners en dergelijke die werkzaam zijn binnen de werkgebieden van het Leven Lang Leren programma kunnen meedoen. Hiermee is het programma zowel voor individuele personen als voor organisaties toegankelijk. Voor de volledige lijst van doelgroepen en voorwaarden zie de Leven Lang Leren programmagids (http://www.na-lll.nl)

Budget

Het totale budget voor Leven Lang Leren bedraagt € 6,97 miljard voor 7 jaar voor alle landen.

Doel / Inhoud

Met dit programma richt de EU zich rechtstreeks op de persoonlijke ontwikkeling van alle Europese burgers. Het vergroten van de kwaliteit, aantrekkelijkheid en toegankelijkheid van een leven lang leren moet uiteindelijke bijdragen tot het bereiken van de meer algemene doelstellingen van de Lissabonstrategie (innovatie, ondernemerschap, meer en betere banen).
Het uiteindelijke doel van het Leven Lang Leren programma is dan ook ertoe bijdragen dat de EU door middel van een leven lang leren een geavanceerde kennismaatschappij met duurzame economische groei, meer en betere banen en

een hechtere sociale samenhang wordt. Een bijkomend doel van het programma is dat komende generaties voor een goede bescherming van het milieu zorgen.

Het programma richt zich daarom op onderlinge uitwisseling, samenwerking en mobiliteit tussen de onderwijs- en opleidingsstelsels in de EU. Ook het bevorderen van het leren van talen, creativiteit, de ontwikkeling van ondernemersgeest en de samenwerking in alle sectoren van onderwijs in Europa vallen onder de doelstellingen van het Leven Lang Leren programma. Wel wordt hierbij de verantwoordelijkheid van nationale overheden voor het inrichten van hun onderwijsstelsels in stand gehouden. Dit programma ondersteunt en vult aan maar neemt geen bevoegdheden van de nationale overheden over.

Om deze verschillende doelstellingen te bereiken is het programma verdeeld in vier subprogramma's en twee afzonderlijke programma's.
Leven Lang Leren bestaat uit vier subprogramma's:

- het Comenius programma;
- het Erasmus programma;
- het Leonardo da Vinci programma;
- het Grundtvig programma;.

En twee afzonderlijke programma's:

- het Transversale programma;
- het Jean Monnet programma.

Hieronder vindt u meer informatie over deze sub- en afzonderlijke programma's.

Comenius
Dit subprogramma heeft betrekking op het onderwijs van peuterniveau tot aan het einde van het voortgezet onderwijs. Doel is jonge mensen te helpen bij de ontwikkeling van basisvaardigheden en competenties die nodig zijn voor een toekomstig professionele carrière en actief Europees burgerschap. Het ontwikkelen van kennis en begrip met betrekking tot de diversiteit van de Europese culturen en talen staat daarbij voorop. Het Comenius programma streeft ernaar om in 2013 minimaal 3 miljoen scholieren te hebben die in het programma participeren.

Om dit te bereiken ondersteunt 'Comenius' met name uitwisselingen, partnerschappen en thematische samenwerkingsverbanden tussen scholen uit de

deelnemende landen. Ook multilaterale projecten voor de ontwikkeling van pedagogische methoden en onderwijsnetwerken en de on- en offline twinning tussen scholen kunnen worden ondersteund. Buiten deze activiteiten komen nog een aantal andere activiteiten voor subsidie in aanmerking. Voor de volledige lijst kunt u de programmagids raadplegen.
Een voorwaarde is wel dat activiteiten bijdragen aan de volgende operationele doelstellingen van Comenius:

- Bewerkstelligen van in kwalitatief opzicht hoogwaardiger en betere mobiliteit van leerlingen en onderwijsgevenden in verschillende lidstaten;
- Bewerkstelligen van in kwalitatief opzicht hoogwaardiger en meer partnerschappen tussen scholen in verschillende lidstaten, met het doel ten minste 3 miljoen leerlingen gedurende de looptijd van het programma bij gezamenlijke onderwijsactiviteiten te betrekken;
- Bevorderen van het leren van moderne vreemde talen;
- Ondersteunen van de ontwikkeling van vernieuwende op ICT gebaseerde inhoud, diensten, pedagogische benaderingen, alsook praktijken voor levenslang leren;
- Versterken van de kwaliteit en de Europese dimensie in de opleidingen voor onderwijsgevenden;
- Steun verlenen bij het verbeteren van pedagogische benaderingen en van schoolmanagement.

Erasmus
Het Erasmus programma is misschien wel het meest bekende EU programma. Erasmus hoopt bij te dragen aan meer innovatie, groei en banen in de EU door de samenwerking en mobiliteit van studenten en onderwijspersoneel te verbeteren. Erasmus richt zich hierbij uitsluitend op het hoger onderwijs. Binnen het Erasmus programma kunnen studenten onder andere voor een bepaalde periode in een andere EU lidstaat studeren of stage lopen. Naast een belangrijke studie ervaring bevordert dit ook de Europese integratie doordat studenten blootgesteld worden aan een andere cultuur. Meer dan 1,5 miljoen studenten hebben tot nu toe geparticipeerd in het programma, doel is om 3 miljoen studenten te hebben in 2013.

Het programma heeft twee specifieke doelstellingen:

1. Het ondersteunen van de vorming van een Europese Hoger Onderwijsruimte.
2. Het versterken van de bijdrage van het hoger onderwijs en hoger beroepsonderwijs aan innovatieprocessen.

Activiteiten die hieraan kunnen bijdragen zijn bijvoorbeeld multilaterale projecten die gericht zijn op vernieuwingen en uitwisseling van 'best practices'. Ook thematische netwerken, taalcursussen en activiteiten die de mobiliteit van studenten en onderwijzend personeel verbeteren (zoals uitwisselingen) behoren tot de mogelijkheden. Deze activiteiten dienen (één of meer van) de volgende operationele doelstellingen te ondersteunen:

- Bewerkstelligen van meer en in kwalitatief opzicht hoogwaardigere mobiliteit onder studenten en onderwijzend personeel in geheel Europa, zodat in 2013 ten minste 3 miljoen personen in het kader van Erasmus en de daaraan voorafgaande programma's mobiel zijn geweest;
- Bewerkstelligen van meer en in kwalitatief opzicht hoogwaardiger multilaterale samenwerking tussen de instellingen voor hoger onderwijs in Europa;
- Bewerkstelligen van een grotere transparantie in en compatibiliteit tussen de kwalificaties die in het hoger wetenschappelijk onderwijs en het hoger beroepsonderwijs in Europa worden verworven;
- Bewerkstelligen van meer en in kwalitatief opzicht hoogwaardiger samenwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs en ondernemingen;
- Vergemakkelijken van de ontwikkeling van innoverende praktijken in onderwijs en opleiding op tertiair niveau en de overdracht daarvan, ook tussen deelnemende landen;
- Ondersteunen van de ontwikkeling van op ICT gebaseerde vernieuwende inhoud, diensten, pedagogische methodes, alsook praktijken voor levenslang leren.

Leonardo da Vinci

Het Leonardo da Vinci-programma is toegesneden op de behoeften van degenen die beroepsonderwijs of beroepsopleidingen geven of volgen. Ook de instellingen die dergelijk onderwijs verzorgen komen voor ondersteuning in aanmerking.

De specifieke doelstellingen van het Leonardo da Vinci programma zijn:

1 Deelnemers aan scholing- en bijscholingsactiviteiten ondersteunen bij het verwerven en toepassen van kennis, vaardigheden en kwalificaties om de persoonlijke ontwikkeling te bevorderen.
2 Het ondersteunen van verbeteringen van de kwaliteit en innovatie van de stelsels, instellingen en praktijken op het gebied van het beroepsonderwijs.
3 De aantrekkelijkheid van beroepsonderwijs en –opleidingen en mobiliteit voor werkgevers en individuele personen te bevorderen en de mobiliteit van werkende stagiairs te vergemakkelijken.

Deze specifieke doelstellingen zijn weer vertaald in operationele doelstellingen. De verschillende activiteiten dienen aan één of meer van deze doelstellingen bij te dragen. Het programma kent een aantal operationele doelstellingen waaronder:

- Het bewerkstelligen van meer en in kwalitatief opzicht hoogwaardiger mobiliteit in heel Europa zodat vóór het eind van het programma Een Leven Lang Leren per jaar ten minste 80.000 stages bij ondernemingen worden gevolgd;
- Het bewerkstelligen van meer en in kwalitatief opzicht hoogwaardiger samenwerking tussen de onderwijsinstellingen, ondernemingen, sociale partners en andere relevante organisaties in geheel Europa;
- Het bevorderen van de ontwikkeling van vernieuwende praktijken op het gebied van beroepsonderwijs en -opleidingen en van de overdracht daarvan.
- Het verbeteren van de erkenning van kwalificaties en competenties, met inbegrip van die kwalificaties welke door informeel leren zijn verworven;
- Het stimuleren van het leren van moderne vreemde talen;
- Het ondersteunen van de ontwikkeling van vernieuwende inhoud, diensten, pedagogische benaderingen, alsook praktijken voor levenslang leren die op ICT zijn gebaseerd.

Om deze doelstellingen te bereiken komen bijvoorbeeld transnationale stages, uitwisselingen, partnerschappen en vernieuwende multilaterale projecten in aanmerking voor subsidie. Hierbij moet niet alleen gedacht worden aan mogelijkheden voor studenten maar ook voor organisaties en instellingen die werken op het gebied van beroepsonderwijs en beroepsopleidingen. Vernieuwingen en het uitwisselen van goede praktijken staat hierbij voorop.

Grundtvig

De overkoepelende strategie van de EU om een stijgende economische groei, concurrentievermogen, en sociale cohesie (Lissabon strategie) te bereiken ligt aan de basis van het Grundtvig programma. Dit programma heeft tot doel te reageren op de dubbele uitdaging met betrekking tot het volwassenenonderwijs. Aan de ene kant is er het grote aantal volwassen dat nooit een diploma heeft gehaald of hiertoe nooit de mogelijkheid hebben gehad. Aan de andere kant is er de vergrijzende Europese bevolking, met kennis die niet meer up-to-date is. Het Grundtvig programma wil hierop inspelen door zich te richten op de volgende specifieke doelstellingen:

- Reageren op de onderwijskundige uitdaging van een verouderende bevolking in Europa.

- Volwassenen manieren bieden voor de verbetering van hun kennis en competenties.

Om dit te bereiken kunnen onder andere lerende volwassenen, leraren en onderwijsorganisaties maar ook ondernemingen en vrijwilligersorganisaties subsidie aanvragen om activiteiten te ontwikkelen. Hierbij moet gedacht worden aan uitwisselingen, (na)scholing, multilaterale projecten en het oprichten van thematische netwerken. Voorwaarde is dat deze activiteiten bijdragen aan één of meer operationele doelstellingen van Grundtvig.

De operationele doelstellingen van het programma zijn:
- Het verbeteren van de kwaliteit en toegankelijkheid van de mobiliteit in heel europa van personen in het volwassenenonderwijs.
- Het bewerkstelligen van meer en kwalitatief betere samenwerking tussen organisaties die betrokken zijn bij het volwassenenonderwijs in heel Europa.
- Ondersteuning bieden aan personen uit sociaal zwakke milieus en uit randgroepen, in het bijzonder aan ouderen en personen die het onderwijs zonder basiskwalificaties hebben verlaten, zodat zij alternatieve mogelijkheden voor de toelating tot het volwassenenonderwijs krijgen aangeboden.
- Het bevorderen van de ontwikkeling van vernieuwende manieren van werken op het gebied van het volwassenenonderwijs en van de overdracht daarvan, met inbegrip van de overdracht van het ene naar het andere deelnemende land.
- Het ondersteunen van de ontwikkeling van op ICT gebaseerde vernieuwende inhoud, diensten, pedagogiek en praktijken voor een leven lang leren.

Transversaal Programma

Om ervoor te zorgen dat de vier sub-programma's van Leven Lang Leren een optimaal resultaat bereiken, is ter ondersteuning van deze subprogramma's een transversaal programma ontwikkeld. Het transversale programma richt zich op intersectorale aspecten en focust zich op beleidsontwikkeling, taalonderwijs, ICT en het verspreiden en de exploitatie van resultaten. De specifieke doelstellingen van het programma zijn:

1. De bevordering van Europese samenwerking op gebieden die twee of meer subprogramma's omvatten.
2. De bevordering van de kwaliteit en transparantie van de onderwijs- en opleidingsstelsels van de lidstaten.

Een voorwaarde om voor subsidie in aanmerking te komen is dat een voorstel twee of meer onderwijssectoren moet bestrijken. Bestrijkt het voorstel één onderwijssector dan valt het onder één van de vier subprogramma's.

Activiteiten die onder andere in aanmerking komen voor ondersteuning uit dit programma zijn bijvoorbeeld beleidssamenwerking en vernieuwing op het gebied van een Leven Lang Leren. Deze activiteit ondersteunt studiebezoeken voor beleidsmakers en andere belanghebbende op het gebied van training en onderwijs. Ook stimuleert deze activiteit landen bij het identificeren en delen van good practices op het gebied van beleid en innovatie. Ook het leren van talen is een belangrijk speerpunt binnen dit programma. Omdat Europa gekenmerkt wordt door een grote diversiteit aan talen, kan het leren van vreemde talen kansen bieden voor persoonlijke ontwikkeling.

Een derde activiteit die ondersteund kan worden binnen het transversaal programma is de ontwikkeling van vernieuwende ICT benaderingen voor een leven lang leren. Hiermee wordt ICT ondersteund als een belangrijk middel om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Om de impact te maximaliseren, dienen activiteiten en projecten die door het Leven Lang Leren programma gefinancierd worden, bekend te zijn door heel Europa. Daarom subsidieert de EU met het transversaal programma het verspreiden van resultaten binnen het gehele Leven Lang Leren programma. Alleen zo kunnen de resultaten van het programma maximaal benut worden.

Jean Monnet
Het Jean Monnet-programma richt zich specifiek op de aandacht voor Europese Integratie vanuit de universitaire wereld. Hierbij kan steun worden verleend aan instellingen en verenigingen die Europees actief zijn op het gebied van onderwijs en opleiding.

De specifieke doelstellingen van het programma zijn dan ook:
1 Het stimuleren van onderwijs, onderzoek en denkprocessen op het gebied van de Europese integratiestudies.
2 Het ondersteunen van een passend aantal instellingen en verenigingen die zich bezighouden met vraagstukken rondom Europese integratie.

Activiteiten die in het kader van deze specifieke doelstellingen ondersteund wor-

den zijn voor een belangrijk deel gericht op universitair onderzoek. Zo worden leerstoelen, onderzoekers en verenigingen die zich richten op Europese integratie ondersteund.

Hoewel dit Jean Monnet programma misschien minder relevant is voor gemeenten op zich, kunnen instellingen en onderzoekers binnen de gemeentegrenzen wel in aanmerking komen voor een subsidie. Door de kennis, prestige en arbeidsplaatsen die dit kan generen, kan de gemeente toch nog indirect profiteren van dergelijke EU ondersteuning.

Indiening

Meer informatie over hoe en wanneer u projecten kunt indienen voor één van deze programma's vindt u op de website van de Europese Commissie (http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/call_en.html) of het nationale agentschap (www.na-lll.nl).

Contact

Nationaal Agentschap Leven Lang Leren programma
I: http://www.na-lll.nl

Europese Commissie
The Lifelong Learning Programme 2007-2013
I: http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/index_en.html

EACEA - Lifelong Learning Programme
I: http://eacea.ec.europa.eu/llp/index_en.htm

Europees Platform- internationaliseren in onderwijs (Comenius &Grundtvig))
Kennemerplein 16
2011 MJ Haarlem
T: 023 - 553 1150(algemeen)
T: 023 - 5531155 (informatielijn voor scholen)
F: 023 - 5427174
E: info@epf.nl
I: www.europeesplatform.nl

Nuffic (Erasmus)
Postbus 29777
2502 LT Den Haag
T: 070 - 426 0260
F: 070 - 426 0399
I: www.nuffic.nl/levenlangleren

CINOP (Leonardo da Vinci)
Postbus 1585
5200 BP ‘s-Hertogenbosch
T: 073 - 68 007 62
F: 073 - 6123 425
E: na@leonardodavinci.nl
I: www.leonardodavinci.nl

O.L.A.F

9 Justitie

Één van de fundamentele doelstellingen van de EU is een gebied te vormen waar vrijheid, veiligheid, en gerechtigheid gewaarborgd zijn. In het verdrag van Amsterdam is vastgesteld dat de EU zich moet blijven ontwikkelen als een gebied waar vrijheid, veiligheid, en rechtvaardigheid gegarandeerd zijn.

Om ervoor te zorgen dat deze prioriteiten nageleefd worden, en om de uitvoering ervan te stimuleren heeft de EU een aantal programma's opgezet. Op de komende pagina's wordt het programma Veiligheid en Waarborging van Vrijheden, het programma Grondrechten en Justitie en de Europese Migratiefondsen besproken.

Problemen als fysiek geweld, de komst van vluchtelingen en criminaliteit worden ook binnen de gemeentegrenzen ervaren. Gemeenten kunnen mede met behulp van deze programma's het hoofd bieden aan dergelijke problemen.

Europese Migratiefondsen

Eén van de Europese aandachtspunten is het goed reguleren van de opvang en integratie van immigranten. Tussen de verschillende lidstaten is momenteel nog veel verschil in migratiebeleid. Deze fondsen hebben daarom tot doel een meer eenduidig, Europa-breed beleid te creëren zodat de verantwoordelijkheid van immigratieproblemen binnen heel de EU gedeeld wordt.

Onder de noemer migratiefondsen vallen vier verschillende fondsen:
Het Europees Vluchtelingenfonds (EVF)
Het Europees Integratiefonds (EIF)
Het Europees Terugkeerfonds (ETF)
Het Europees Buitengrenzenfonds (EBF)

Voorwaarden

In principe kunnen alle organisaties in aanmerking komen voor een bijdrage uit een van de migratiefondsen. De specifieke voorwaarden verschillen echter per fonds. Ondernemingen, verschillende organisaties en ook overheidsorganisaties (nationaal, regionaal en lokaal) kunnen door middel van een projectvoorstel subsidie aanvragen. Additionele voorwaarden voor alle fondsen zijn wel:

- Alleen projecten die geen winstoogmerk hebben komen in aanmerking voor een bijdrage uit één van de migratiefondsen.
- Alle migratiefondsen werken op basis van cofinanciering. Het percentage van cofinanciering hangt af van het type project.
- Projecten moeten passen binnen de beleidsprioriteiten van het nationale programmadocument.

Budget

Voor de periode 2008 - 2013 is een bedrag van ruim 4 miljard beschikbaar. Dit bedrag is als volgt verdeeld:
Het Europees Vluchtelingenfonds (EVF): € 699,37 miljoen
Het Europees Integratiefonds (EIF): € 825 miljoen
Het Europees Terugkeerfonds (ETF): € 676 miljoen
Het Europees Buitengrenzenfonds (EBF): € 1,820 miljoen
Een deel van dit geld wordt op communautair niveau besteed. Het andere gedeelte wordt verdeeld tussen de lidstaten die op hun beurt verschillende projecten kunnen subsidiëren.

Doel / Inhoud

Alle migratiefondsen hebben een communautair deel en een gedecentraliseerd, nationaal deel. Het communautaire gedeelte bestaat uit projecten waarin (organisaties van) meerdere lidstaten deelnemen. Dit gedeelte wordt dan ook geheel beheerd door de Europese Commissie. Het nationale gedeelte wordt beheerd door de lidstaten. In elke lidstaat is hiervoor een nationaal agentschap opgericht. Ook is elke lidstaat verplicht een programmadocument op te stellen waarin de nationale prioriteiten binnen het fonds worden vastgesteld. Dit alles moet wel in overeenstemming zijn met de communautaire doelstellingen van de fondsen. Omdat lokale overheden, maar ook organisaties, ondernemingen en sociale partners, voornamelijk in aanmerking komen voor het nationale deel van de fondsen, wordt hier in deze subsidiewijzer op gefocust.

Europees Vluchtelingenfonds III

Het derde Europees Vluchtelingenfonds (EVF III) heeft tot doel bij te dragen aan de opvang van asielzoekers, de versoepeling van asielprocedures, de integratie van vluchtelingen en de vrijwillige terugkeer van vluchtelingen en asielzoekers. Het EVF III is de opvolger van het EVF I en het EVF II die van 2000 tot 2007 liepen. Onder EVF III worden projecten gesteund die betrekking hebben op:

- de voorwaarden voor opvang en asielprocedures;
- de integratie van vluchtelingen;
- de vergroting van de capaciteit van de lidstaten van de Europese Unie om asielbeleid te ontwikkelen, te monitoren en te evalueren.
- hervestiging van vluchtelingen;
- overbrenging van asielzoekers en vluchtelingen van de ene naar de andere lidstaat.

Verdere prioriteiten uit het Nederlandse programma zijn het verhogen van de capaciteit voor het ontwikkelen van asielbeleid en ondersteuning beiden aan een duurzame oplossing voor vluchtelingen en ontheemden die in aanmerking komen voor immigratie. Daarbij hoort ook het delen van de lasten tussen lidstaten wat betreft de opvang van vluchtelingen en ontheemden.

Vluchtelingen, ontheemden en asielzoekers worden doorgaans binnen de gemeentegrenzen opgevangen. Opvang, hervestiging en integratie zijn daarom bij uitstek thema’s die binnen een gemeente aan de orde komen. Dit fonds biedt mogelijkheden de ontwikkeling van deze thema’s verder te ondersteunen.

Hieronder komen de vier migratiefondsen afzonderlijk aan de orde. Hierbij worden kort de doelstellingen van het fonds vermeld.

Het Europees Integratiefonds (EIF)
Dit fonds richt zich geheel op de integratie van immigranten. Het gaat hierbij om mensen uit landen met een geheel andere culturele, sociale, religieuze en taalachtergrond. Om de integratie van deze mensen te vergemakkelijken en ze te laten voldoen aan de voorwaarden van verblijf, is steun beschikbaar uit het EIF. Een project moet bijdragen aan één of meer van de volgende doelstellingen:

- vergemakkelijking en ondersteuning van de uitwerking en toepassing van toelatingsprocedures die relevant zijn voor het integratieproces;
- ontwikkeling en uitvoering van het integratieproces van nieuwkomers;
- capaciteit van de lidstaten vergroten om beleid en maatregelen voor de integratie van migranten uit te voeren, te monitoren en te evalueren;
- uitwisseling van informatie, beste praktijken en samenwerking in en tussen lidstaten bij de ontwikkeling, uitvoering, monitoring en evaluatie van beleid en maatregelen.

Het Europees Terugkeerfonds (ETF)
Een deel van het gehele migratieproces kan de terugkeer naar het land van herkomst zijn. Wanneer migranten niet in Nederland kunnen of willen blijven, is het noodzakelijk een goed begeleidde terugkeer te verzorgen. Speerpunt binnen dit fonds is wederom de ontwikkeling van uniformiteit tussen lidstaten. Om dit proces te ontwikkelen zijn binnen het ETF de volgende doelstellingen vastgesteld:

- het vaststellen en verbeteren van de organisatie en uitvoering van het terugkeerproces;
- het versterken van de samenwerking tussen lidstaten in het kader van een geïntegreerde organisatie en uitvoering van het terugkeerproces;
- het bevorderen van een doeltreffende en uniforme toepassing van gemeenschappelijke normen op het gebied van terugkeer in overeenstemming met de beleidsontwikkeling op dit gebied.

Het Europees Buitengrenzenfonds (EBF)
Dit fonds heeft het beheren van de buitengrenzen van Europa tot doel. Hierbij kan gedacht worden aan douane, bewaking, visabeleid maar ook aan een respectvolle, menswaardige behandeling van mensen die deze buitengrenzen overschrijden. Het fonds staat, net als de overige fondsen, open voor onder andere overheidsorganisaties, NGO's, sociale partners en ondernemingen. Echter,

het beheren van buitengrenzen is wel een onderwerp dat voornamelijk op communautair en nationaal niveau speelt en wordt uitgevoerd.

Het fonds steunt projecten die zich op de volgende specifieke doelstellingen richten:

- de efficiënte organisatie van de opdrachten op het gebied van controle en bewaking van de buitengrenzen;
- het doeltreffende beheer door de lidstaten van de personenstromen aan de buitengrenzen. Enerzijds om een hoog beschermingsniveau aan de buitengrenzen te waarborgen, en anderzijds om te zorgen voor de vlotte overschrijding van de buitengrenzen. Dit beheer moet overeen komen met het Schengenacquis en de beginselen van een respectvolle en waardige behandeling;
- de eenvormige toepassing door grenswachten van de bepalingen van het Gemeenschapsrecht betreffende de overschrijding van de buitengrenzen;
- het beheer verbeteren van de activiteiten van de consulaire en andere diensten van de lidstaten met betrekking tot twee zaken: allereerst de stromen van onderdanen van derde landen naar het grondgebied van de lidstaten en ten tweede de samenwerking tussen de lidstaten op dit gebied.

Indiening

De verantwoordelijkheid voor de activiteiten van het migratiefonds ligt hoofdzakelijk bij de lidstaten. De lidstaten zorgen ook voor het beheer en de selectie van de individuele projecten aan de hand van vooraf vastgestelde criteria (behoeften, verhouding kosten/baten, profiel van de aanvragende organisatie, complementariteit met de andere acties).

Aan het begin van elk jaar kunnen projecten worden ingediend. Meer informatie kunt u vinden op de website van het Ministerie van Justitie.

Contact

Europese Commissie (communautaire deel van het fonds)

http://ec.europa.eu/justice_home/funding/intro/funding_solidarity_en.htm

Het Programmasecretariaat Europese Fondsen (PEF) is het aanspreekpunt voor de vier Europese migratiefondsen. Voor alle vragen op dit gebied, kunt u bij het PEF terecht. Het PEF is ondergebracht bij het Ministerie van Justitie.

Ministerie van Justitie
Directie Financieel Economische Zaken
t.a.v. PEF (kamer H 13.30)
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
T: 070 - 370 7229 (Europees Vluchtelingenfonds en Europees Buitengrenzenfonds)
T: 070 - 370 7141 (Europees Integratiefonds en Europees Terugkeerfonds)
F: 070 - 370 7900 (voor alle fondsen)
E: Europees Vluchtelingenfonds: EVF@minjus.nl
E: Europees Integratiefonds: EIF@minjus.nl
E: Europees Terugkeerfonds: ETF@minjus.nl
E: Europees Buitengrenzenfonds: EBF@minjus.nl
I: http://www.justitie.nl/onderwerpen/internationaal/Europese-migratiefondsen/

Grondrechten en justitie programma

Bij het ontstaan en de ontwikkeling van de Europese Unie zijn een aantal fundamentele burgerrechten die leidend zijn in alle wetten en regelgeving die de EU ontwikkelt. Ten allen tijden dienen deze rechten te worden gerespecteerd en dient rechtvaardigheid te worden nagestreefd. Om dit te stimuleren en zo Europees burgerschap te bevorderen waarbij respect en begrip voor elkaar voorop staat, heeft de EU het 'Grondrechten en Justitie programma (fundamental rights & justice)' ontwikkelt. Dit programma bestaat uit vijf subprogramma's die allen relevant kunnen zijn voor gemeenten. Hieronder worden deze programma's kort beschreven.

Voorwaarden

NGO's, lokale overheden en instituties (voornamelijk universiteiten en onderzoeksinstituten) uit de 27 EU lidstaten, de EFTA/EEA landen (Noorwegen, IJsland en Liechtenstein), de kandidaat leden (Kroatië, Turkije, Macedonië) en de westelijke Balkan (Albanië, Bosnië en Herzegovina, Servië en Montenegro) kunnen participeren.

Budget

Ruim € 542,9 miljoen voor alle landen, voor de gehele periode 2007-2013.

Doel/inhoud

Zoals boven vermeld bestaat het 'Grondrechten en Justitie programma' uit verschillende subprogramma's. Hieronder vindt u een overzicht en een korte beschrijving per programma.

Daphne III

Elk jaar overlijden binnen de EU ongeveer 3500 kinderen onder de 15 als gevolg van fysiek geweld en verwaarlozing. Ook wijst onderzoek naar sekse gerelateerd geweld uit dat een vijfde tot een kwart van alle Europese vrouwen tenminste een keer, in hun volwassen leven, te maken heeft gehad met fysiek geweld. Een bijzonder ernstige vorm van geweld is mensenhandel. Geschat wordt dat in de EU jaarlijks 100.000 mensen slachtoffer worden van mensenhandel. 80% van de slachtoffers zijn vrouwen en meisjes.

Daphne III is opgericht om bovenstaande problemen te voorkomen en bestrijden. Het programma heeft tot doel het voorkomen en bestrijden van geweld tegen kinderen, jongeren, vrouwen en het bestrijden van geweld tegen kwetsbare groepen, zoals straatkinderen. Ten tweede wil Daphne III een hoog niveau van gezondheids, welzijn en sociale controle mogelijk te maken.

Binnen het programma zijn verschillende middelen beschikbaar om de doelstellingen te realiseren waaronder transnationale actie (subsidies), acties ondernomen door de Commissie zelf (contracten) en het beschikbaar maken van subsidies aan NGOs. Uiteindelijk doel van het inzetten van deze middelen is:

- het assisteren en aanmoedigen van NGOs en andere organisaties die al werkzaam zijn in de sector;
- het ontwikkelen en implementeren van bewustwordingscampagnes gericht op bepaalde doelgroepen;
- het ondernemen van acties gericht op de positieve behandeling van risico groepen;
- het opzetten en ondersteunen van multidisciplinaire netwerken;
- het delen van kennis, know-how, informatie en good-practices;
- het ontwikkelen en testen van bewustwording- en onderwijs materialen;
- het bestuderen van verschijnselen gerelateerd aan geweld en de gevolgen van geweld;
- het ontwikkelen en implementeren van enerzijds hulp programma's voor slachtoffers en risicogroepen en anderzijds interventie programma's voor de geweldplegers;
- het bekend maken van resultaten behaald door Daphne.

Als uw gemeente problemen ervaart met geweld tegen kwetsbare groepen in de samenleving, kunt u uw project richten op (één van) bovenstaande doelen. U kunt contact opnemen met de Daphne helpdesk om te informeren hoe uw project voor subsidie in aanmerking kan komen.

Drugs preventie en informatie programma (The drug prevention and information programme)

In elke lidstaat ervaart men in meer of mindere mate problemen rondom het gebruik van drugs. Daarom heeft de Europese Commissie een 'EU Drugs strategie 2005-2012' ontworpen. Deze strategie heeft als doelstelling over de gehele EU het drugsgebruik terug te dringen. Het Drugs preventie en informatie programma is een onderdeel van deze strategie.

Het gebruik van drugs is bij uitstek een probleem dat van lokaal tot internationaal niveau een geïntegreerde aanpak vergt. Projecten die in aanmerking voor subsidie willen komen moeten niet meer dan drie jaar duren en moeten een partnerschap zijn tussen organisaties uit ten minste twee landen. Om in aanmerking te komen voor subsidie moeten projecten zich richten op één of meer van de volgende specifieke doelstellingen:

- Het promoten van transnationale acties en multidisciplinaire netwerken op het gebied van drugspreventie
- Het bevorderen van kennis over drugsgebruik en preventie door middel van uitwisseling van informatie, identificeren van best practices, het organiseren van trainingen, uitwisselingen en studiebezoeken.
- Het vergroten van het bewustzijn van de sociale en gezondheisproblemen die drugsgebruik kan veroorzaken en tegelijkertijd het bevorderen van de dialoog hierover.
- Het bevorderen van maatregelen tegen het gebruik van en problemen met drugsgebruik, gebaseerd op de meest recente wetenschappelijke kennis.

Grondrechten en burgerschap programma (Fundamental Rights and Citizenship)
De Europese Unie moet een unie van lidstaten zijn waarin geen plaats is voor racisme, xenofobie en antisemitisme maar van open, tolerante unie waar begrip, respect en plaats is voor interculturele verschillen. Om dit te bewerkstelligen richt de EU zich met dit programma op het maatschappelijk middenveld en op de samenwerking tussen wetgevende en uitvoerende autoriteiten.

Om ook in uw gemeente dit respect, begrip en de dialoog over deze thema's te bevorderen, kunt u uw projecten ondersteunen met verschillende subsidies. Om hiervoor in aanmerking te komen moet een project zich richten op één van de volgende specifieke doelstellingen:

- Het promoten van en informeren over de fundamentele rechten die burgers hebben. Hierbij is een doel (binnen dit specifieke doel) om alle burgers aan te moedigen te participeren in de Europese democratie.
- Het onderzoeken en verzamelen van meningen over hoe de Europese fundamentele rechten gerespecteerd en ervaren worden bij het uitvoeren van wetten.
- Het ondersteunen van non gouvernmentele organisaties en andere maatschappelijke organisaties bij het participeren in en promoten van democratie en fundamentele rechten.

- Het creëren van structuren (zoals bijvoorbeeld netwerken) om de multiculturele dialoog op Europees niveau te bevorderen.

Burgerlijk recht programma (Civil justice)

Dit subprogramma richt zich specifiek op het functioneren van de rechterlijke macht binnen de EU. Daarbij hoort echter ook de samenwerking tussen de uitvoerende autoriteiten en de wetgevende en rechtgevende macht. In 2009 wordt extra prioriteit gegeven aan het onderwerp 'e-justice'. Projecten die zich richten op elektronische applicaties binnen het onderwerp 'burgerlijk recht' hebben dus extra kans om voor subsidie in aanmerking te komen.

Onder activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen vallen ook enkelen die interessant kunnen zijn voor gemeenten of organisaties die binnen uw gemeentegrenzen actief zijn:

- Transnationale projecten tussen een organisaties of autorititeiten binnen een 'oude' lidstaat en een 'nieuwe' lidstaat of Europees land dat binnenkort toetreedt tot de EU. Hierbij moet de samenwerking gericht zijn op burgerrechten.
- Projecten die zich richten op het wegnemen van obstakels van het uitvoeren van de rechterlijke macht tussen lidstaten. Hierbij moet gedacht worden aan trainingen, studiereizen, seminars en uitwisselingen.
- Projecten die zich richten op informatie vestrekking over burgerrechten.
- Projecten die de contacten en informatie uitwisseling stimuleren tussen autoriteiten en de wetgevende macht door bijvoorbeeld het organiseren van trainingen, onderzoek, seminars en andere vormen van informatie uitwisseling.

Strafrecht programma (Criminal justice)

Dit laatste subprogramma richt zich geheel op strafrecht. Activiteiten die gesubsidieerd kunnen worden moeten zich vooral richten op de juridische samenwerking in strafrecht. Hoewel dit vooral op nationaal en internationaal niveau zal plaatsvinden, zijn er binnen dit programma ook een aantal mogelijkheden voor (kleinere) organisaties en gemeenten. Het ondersteunen van mensen die het slachtoffer van misdaden zijn is hiervan de belangrijkste. Projecten binnen dit doel kunnen zich richten op het ondersteunen van slachtoffers door sociale, medische, psychologische of juridische hulpverlening. Onder deze ondersteuning kan bijvoorbeeld ook het vergroten van de solidariteit onder burgers met slachtoffers van misdaad zijn. Ook trainingen en voorlichting op dit gebied en

het organiseren van seminars, uitwisselingen, netwerken en solidariteitsprogramma's kunnen in aanmerking voor subsidie komen.

Indiening

Op de verschillende websites van de Europese Commissie vindt u meer informatie over de call for proposals. Volg voor informatie per programma de websites die bij 'contact' vermeld staan.

Contact

Grondrechten en Justitie programma (algemeen)

I: http://ec.europa.eu/justice_home/funding/intro/funding_rights_en.htm

Daphne III

Daphne helpdesk - voor meer informatie over het Daphne III programma

E: daphne-helpdesk@transtec.be

European Commission - Daphne III

I: http://ec.europa.eu/justice_home/funding/daphne3/funding_daphne3_en.htm

I: www.daphne-toolkit.org

Drugs Preventie en informatie programma (drugs prevention and information programme)

I: http://ec.europa.eu/justice_home/funding/drugs/funding_drugs_en.htm

Grondrechten en burgerschap programma (Rights and Citizenship)

I: http://ec.europa.eu/justice_home/funding/rights/funding_rights_en.htm

Burgerlijk recht programma (Civil justice)

I: http://ec.europa.eu/justice_home/funding/civil/funding_civil_en.htm

Strafrecht programma (Criminal justice)

I: http://ec.europa.eu/justice_home/funding/jpen/funding_jpen_en.htm

Programma veiligheid en waarborging van vrijheden

Het programma 'Veiligheid en Waarborging van Vrijheden' streeft naar een goede operationele samenwerking in de preventie van en strijd tegen criminaliteit en terrorisme. Het programma bestaat uit twee delen met ieder eigen financiële instrumenten:

1 'Preventie van, en de strijd tegen criminaliteit';
2 'Preventie, paraatheid, en het omgaan met de gevolgen van terrorisme en andere aan veiligheid gerelateerde risico's'.

Het programma heeft tot doel het vergroten van de capaciteit om fundamentele rechten, minimale procedurele rechtswaarborgen en toegang tot de rechter te garanderen. Verder beoogt het personen in nood bescherming te bieden volgens het Vluchtelingenverdrag van Genève en andere internationale verdragen.

Acties binnen dit programma vinden zeker niet alleen op hoger internationaal of nationaal niveau plaats. Ook voor gemeenten zijn er kansen binnen dit programma om subsidie voor projecten te krijgen. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan specifieke trainingen (bv politie), kennisuitwisselingen tussen verschillende gemeenten en organisaties en samenwerking met de gerechtelijke macht.

Hieronder vindt u meer informatie over de inhoud en doelen van de afzonderlijke programma's.

Voorwaarden

In aanmerking voor subsidie komen organisaties die geen winstoogmerk hebben. Projecten moeten bijdragen aan 1 of meer doelstellingen van het programma. De subsidie bestaat uit maximaal 70% cofinanciering. Voor transnationale projecten die zich richten op lange termijn samenwerking is dit maximaal 95%. Projecten van minder dan € 50.000 komen niet in aanmerking voor subsidie.

Budget

€ 745 miljoen euro voor het gehele programma voor 2007-2013. Dit is gesplitst in € 597,6 miljoen voor het programma 'Preventie en bestrijding van criminaliteit en € 137,4 miljoen voor het programma 'Preventie, paraatheid, en het omgaan

met de gevolgen van terrorisme en andere aan veiligheid gerelateerde risico's".

Doel / Inhoud

Het overkoepelende programma 'Veiligheid en Waarborging van Vrijheden' heeft als doel de algemene veiligheid binnen de EU te verbeteren. Hierbij moet gedacht worden aan grensoverschrijdende problematiek zoals migratiestromen, grenscontroles, terrorismedreiging en het versterken van de organisaties Europol en Eurojust. Tegelijkertijd wil de EU het vermogen van de lidstaten versterken om ieder mens fundamentele rechten te garanderen zoals toegang tot de rechter en bescherming voor personen in nood. Hieronder vindt u informatie over de doel en inhoud per subprogramma.

1. Preventie en de bestrijding van criminaliteit

Dit subprogramma draagt bij tot een hoog niveau van zekerheid voor de burgers door het voorkomen en bestrijden van georganiseerde criminaliteit, met name terrorisme, mensenhandel en misdrijven tegen kinderen, illegale drugshandel en illegale wapenhandel, corruptie en fraude.

Het is opgebouwd rond vier thema's:

- misdaadpreventie en criminologie;
- rechtshandhaving;
- bescherming van en steun aan getuigen;
- bescherming van slachtoffers.

In principe komt elk project dat zich richt op (een van) deze vier thema's in aanmerking voor subsidie binnen dit subprogramma. Elk jaar worden echter specifieke prioriteiten binnen het subprogramma vastgesteld. Projecten die zich op deze prioriteiten richten krijgen voorrang in het krijgen van subsidie. Enkele van de prioriteiten voor 2009 zijn het voorkomen van mensenhandel, het aanpakken van illegaal gebruik van internet en de strijd tegen (seksueel) misbruik van kinderen.

Specifieke steun buiten deze prioriteiten wordt wel verleend aan organisaties (ipv projecten) die zich richten op één of meer doelstellingen. Ook is er nog specifieke steun beschikbaar om de samenwerking tussen publieke organisaties te verbeteren die werkzaam zijn in de preventie en strijd tegen misdaad.

Voor de volledige lijst van prioriteiten van 2009 en mogelijkheden voor subsidie kunt u het 'annual work programma 2009' raadplegen op http://ec.europa.eu/justice_home/funding/isec/doc/awp_isec_2009_en.pdf

2. Terrorisme: preventie, paraatheid en de beheersing van gevolgen
Dit subprogramma heeft als doel de lidstaten ondersteuning te bieden bij hun inspanningen om terroristische aanslagen te verhinderen. Ook het paraat staan wanneer deze zich toch voordoen en het beschermen van burgers en kritieke infrastructuur heeft de prioriteit binnen dit subprogramma. Specifieke doelstellingen zijn verder het stimuleren van risico analyses, coördinatie en manieren om belangrijke infrastructuur te beschermen, het ontwikkelen van veiligheidsstandaarden en het uitwisselen van kennis. De EU beoogt dit te bereiken door een aantal activiteiten te stimuleren. Hierbij gaat het vooral om kennisuitwisseling, samenwerking en het ontwerpen van een gezamenlijke strategie om burgers bescherming te bieden tegen terrorisme. Zoals in het andere subprogramma hierboven besproken kent ook dit subprogramma een specifiek aantal prioriteiten voor 2009. Projecten die zich richten op deze prioriteiten krijgen voorrang bij de subsidieaanvraag. De prioriteiten voor 2009 richten zich voor ene groot deel op communicatie technieken en internet.
Voor een volledige lijst van prioriteiten en voorwaarden binnen dit subprogramma kunt u het 'annual work programme 2009' raadplegen via
http://ec.europa.eu/justice_home/funding/cips/doc/awp_cips_2009_en.pdf

Indiening

Jaarlijks verschijnt er in het publicatieblad een oproep om voorstellen in te dienen. Meer informatie over deze calls is te vinden via de website van de Europese Commissie:
http://ec.europa.eu/justice_home/funding/intro/funding_security_en.htm.

Contact

Europese Commissie
DG Justice, Freedom and Security
B-1049 BRUSSEL
I: http://ec.europa.eu/justice_home/funding/intro/funding_security_en.htm
I: http://europa.eu/scadplus/leg/nl/s22000.htm

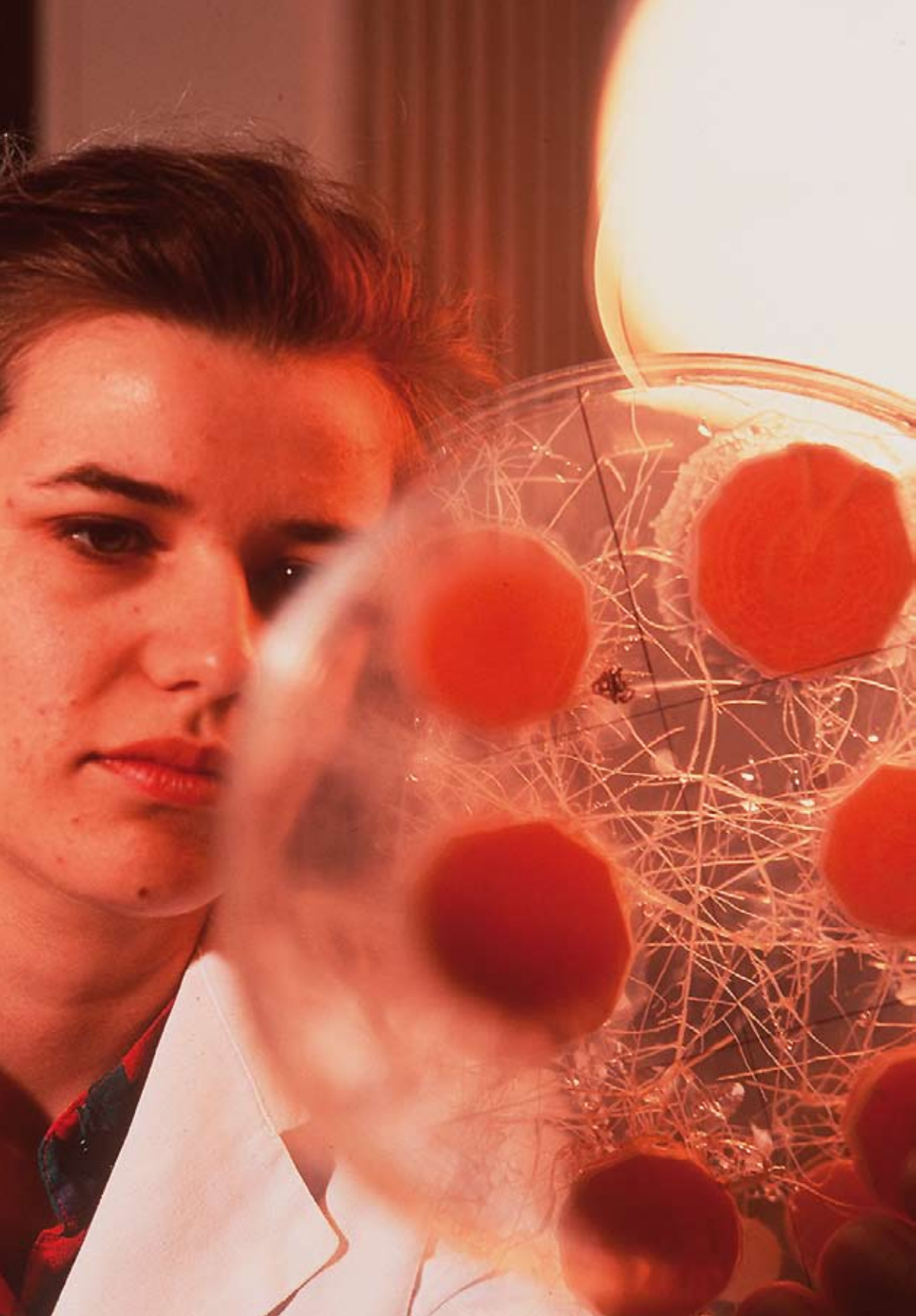

10 Onderzoek en ontwikkeling

In het hart van de Lissabon doelstelling dat de EU de meest dynamische, competitieve kenniseconomie ter wereld moet worden ligt de 'kennis-driehoek' – onderzoek, onderwijs en innovatie. Deze drie kernfactoren zijn van groot belang dit streven te bereiken. Het Zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling bundelt alle onderzoeksgerelateerde EU initiatieven onder een gezamenlijk dak. Het programma speelt een cruciale rol in het bereiken van de EU doelstellingen op het gebied van economische groei, concurrentievermogen en werkgelegenheid.

Zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling 2007-2013

In het hart van de Lissabon strategie, dat als doelstelling heeft de meest competitieve kenniseconomie ter wereld te worden, ligt kennis. De 'kennisdriehoek' – onderzoek, onderwijs en innovatie – is daarom een kernfactor in het streven de Lissabon doelstellingen te halen. Het Zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling bundelt alle onderzoeksgerelateerde EU initiatieven onder één gezamenlijk dak. Hoewel een aantal programmaonderdelen zich specifiek richten op onderzoeksinstituties, kan dit programma ook interessant zijn voor gemeenten die zich willen richten op innovatie en technologische ontwikkeling. Binnen het programma onderdeel 'samenwerken' kan bijvoorbeeld subsidie worden verkregen binnen een transnationaal project dat zich richt op innovatie, onderzoek of kennisuitwisseling. Dit programma kan ook zeker interessant zijn voor bedrijven, universiteiten en onderzoeksinstituties in uw gemeente.

Voorwaarden

Bedrijven, universiteiten, onderzoeksinstituten, onderzoekers, en (lokale) overheden die zich bezighouden met wetenschappelijk onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie kunnen gebruik maken van KP7. In het algemeen moet het gaan om projecten waarin samengewerkt wordt met partners uit minimaal drie verschillende landen.

Budget

€ 50.5 miljard voor de totale duur van het KP7-programma voor alle deelnemers.

Doel / Inhoud

Het zevende kaderprogramma richt zich voornamelijk op de behoeften van de EU op het gebied van groei en werkgelegenheid. Na een grootschalige openbare raadpleging zijn vier hoofddoelstellingen vastgesteld, die corresponderen met vier specifieke hoofdprogramma's:

1 Samenwerken
2 Ideeën
3 Mensen
4 Capaciteiten

Elke doelstelling is gekoppeld aan een specifiek programma dat overeenkomt met de belangrijkste gebieden van het onderzoeksbeleid van de EU. Alle programma's zijn erop gericht de Europese wetenschappelijke ontwikkeling te ondersteunen en versterken. Bovendien zal het zevende kaderprogramma de eigen acties van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek (GCO) financieren.

De thema's binnen het zevende kaderprogramma corresponderen met de belangrijkste gebieden waarop de EU verdere ontwikkeling van kennis en technologie wil stimuleren. Dit zijn Europese thema's op sociaal, economisch, milieu, en industrieel gebied. De overkoepelende doelstelling is om bij te dragen aan duurzame ontwikkeling.

Zevende kaderprogramma - Samenwerken
Het programma Samenwerken ondersteunt transnationale samenwerking op het gebied van alle onderzoeksactiviteiten die worden uitgevoerd door onderzoeksinstanties. Achterliggend doel is het verkrijgen of handhaven van een leidende positie van de Europese Unie op wetenschappelijke en technologische terreinen. Het programma samenwerken is opgedeeld in tien verschillende thema's. Elk thema staat op zichzelf maar Het is mogelijk activiteiten te ontplooien die verschillende thema's beslaan, thema's bijvoorbeeld door het openstellen van gezamenlijke calls for proposals.

Het programmablok 'Samenwerken' betreft de ondersteuning van projecten in tien thema's:

1 Gezondheid
2 Voeding, Landbouw, en Biotechnologie
3 Informatie en Communicatietechnologie (ICT)
4 Nanowetenschappen, Nanotechnologie, Materialen en Nieuwe Producttechnologie
5 Energie
6 Milieu, inclusief klimaatverandering
7 Transport, inclusief luchtvaart
8 Socio-economische wetenschappen en geesteswetenschappen
9 Ruimtevaart
10 Veiligheid

Zevende kaderprogramma - Ideeën
Het doel van het programma Ideeën is het versterken van de kwaliteit, dynamiek en creativiteit van Europees onderzoek. Daarbij wil de EU de aantrekkelijkheid van Europa voor onderzoekers zowel uit de Europese Unie als daarbuiten verbeteren. Tegelijkertijd moet ook de aantrekkelijkheid van industriële investeringen in Europa versterkt worden door een 'Europese competitieve fondsen structuur'. Dit dient echter nationale programma's aan te vullen en niet te vervangen. Een centraal aspect in dit programma is het communiceren over en verspreiden van onderzoeksresultaten. Selectie van projecten vindt plaats door een nieuw opgezet European Research Council (ERC) op basis van wetenschappelijke excellentie.

Zevende kaderprogramma - Mensen
Het programma 'Mensen' heeft tot doel het versterken van de kwaliteit van menselijk kapitaal op het gebied van Europees onderzoek en Research en Development. Daarnaast heeft dit programma tot doel het aantal mensen dat werkzaam is in de R&D sector te verhogen. Het richt zich op het promoten van wetenschappelijk werk en carrière, tracht Europese onderzoekers in Europa te houden en beoogt Europa aantrekkelijker te maken voor de beste onderzoekers van de wereld. Tot slot zal het trainen en verder ontwikkelen van onderzoekers ondersteund worden.

Het programmablok 'Mensen' betreft specifiek de versterking en stroomlijning van het bestaande Marie Curie programma. Dit programma biedt mogelijkheden voor zowel bedrijven en kennisinstellingen als voor individuele onderzoekers. Het doel van het programma is het bevorderen van de mobiliteit van onderzoekers en het aantrekkelijker maken van Europa voor de beste onderzoekers. Dit programma is verdeeld in 5 actielijnen:

1 Initiële training van onderzoekers - Marie Curie Netwerken
2 'Life-long training' en loopbaanontwikkeling - Individuele beurzen
3 Partnertrajecten tussen industrie en academische instellingen
4 Internationale Dimensie- uitgaande en inkomende beurzen voor samenwerking met derde landen en reïntegratie toelagen
5 Specifieke acties

Zevende kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling - Capaciteiten
Het programma Capaciteiten richt zich op het versterken van de onderzoeks- en innovatie capaciteit in de Europese unie. Daarnaast tracht dit programma het gebruik van onderzoek en innovatie te optimaliseren.

Het programmablok 'Capaciteiten' betreft de versterking van de onderzoekscapaciteit in uiteenlopende onderdelen:

1 Onderzoeksinfrastructuur
2 Onderzoek voor en door het MKB
3 Ontwikkeling van het onderzoeksbeleid
4 Kennisregio's
5 Onderzoekspotentieel
6 Wetenschap in de maatschappij
7 Internationale samenwerking

Indiening

Call for Proposals worden het gehele jaar door gepubliceerd op de website van Cordis (Community Research and Development Information Service) http://cordis.europa.eu/fp7/dc/index.cfm

Contact

Cordis
U kunt uw vragen aan Cordis voorleggen via de volgende online tool:
I: http://cordis.europa.eu/fp7/get-support_en.html
I: http://cordis.europa.eu/fp7/

Senter Novem / EG Liaison
Postbus 93144
2509 AC Den Haag
T: 070 - 373 52 50
F: 070 - 373 56 50
E: info@egl.nl
I: http://www.senternovem.nl/egl/index.asp

11 (Kennis) Economie

Om bij te dragen aan de doelstellingen van de Lissabon-strategie en zo de groei en de werkgelegenheid in Europa te stimuleren, wordt er een kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (KCI) voor de periode 2007-2013 goedgekeurd. Het kaderprogramma ondersteunt acties ter bevordering van het concurrentie- en innovatievermogen binnen de Europese Unie. In het bijzonder moedigt het programma het gebruik van informatietechnologieën, milieutechnologieën en hernieuwbare energiebronnen aan.

Het KCI bestaat uit drie specifieke programmapeilers:

- Programma voor ondernemerschap en innovatie (EIP);
- Programma voor ondersteuning van het ICT beleid (ICT);
- Intelligent Energy-Europe Programme (IEE)

Kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie 2007-2013 (KCI)

Om aan de doelstellingen van de Lissabon-strategie te voldoen en zo de groei en de werkgelegenheid in Europa te stimuleren, is een kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (KCI) opgesteld. Het kaderprogramma ondersteunt acties ter bevordering van het concurrentie- en innovatievermogen binnen de Europese Unie. In het bijzonder moedigt het programma het gebruik van informatietechnologieën, milieutechnologieën en hernieuwbare energiebronnen aan.
Het KCI bestaat uit drie specifieke programmapeilers:

- Programma voor ondernemerschap en innovatie (EIP);
- Programma voor ondersteuning van het ICT beleid (ICT);
- Intelligent Energy-Europe Programme (IEE)

Voor gemeenten kan dit kaderprogramma interessant zijn omdat ook binnen gemeenten door middel van innovatie het concurrentievermogen vergroot kan worden. Gemeenten kunnen leren van 'best practices' van andere organisaties, netwerken oprichten om kennis uit te wisselen en instituties binnen de gemeente versterken (bijvoorbeeld het oprichten/versterken van lokale energieagentschappen). Hieronder vindt u meer informatie over de doel en inhoud van de afzonderlijke drie programma's.

Voorwaarden

Alle EU-27 lidstaten kunnen participeren in dit programma , als ook IJsland Liechtenstein en Noorwegen.

Budget

Het totale budget van het kaderprogramma bedraagt € 3,621 miljard voor de gehele duur van kaderprogramma. Volgens een indicatieve verdeling wordt 60% van het totale budget (€ 2,170 miljard) toegekend aan het programma voor ondernemerschap en innovatie. 20% (€ 730 miljoen) van het totale budget wordt voorts bestemd voor het programma ter ondersteuning van het ICT-beleid en de resterende 20% (€ 730 miljoen) voor het programma Intelligent Energy Europe.

Doel / Inhoud

Het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (KCI) maakt deel uit van de inspanningen van de EU om een duurzame economische groei en meer banen te creëren. Het schept een kader om het concurrentievermogen en het innovatiepotentieel binnen de EU te verbeteren.

KCI bestaat uit drie specifieke programmapeilers: Programma voor ondernemerschap en innovatie (EIP); Programma voor ondersteuning van het ICT beleid (ICT) en het Intelligent Energy-Europe Programme (IEE).

Programma ondernemerschap en innovatie (EIP)

Het programma voor ondernemerschap en innovatie (EIP) richt zich op het bevorderen van ondernemerschap en het bevorderen van het concurrentievermogen van de industrie en innovatie samen. Het EIP heeft tot doel de toegang van het MKB tot financiering en investeringen in hun start- en groeifase te vergemakkelijken. De EIP biedt daarom ondersteuning aan ondernemingen om deze advies over de werking en de mogelijkheden van de interne markt en de Gemeenschapswetgeving te geven. Dit vergroot de mogelijkheden voor deze ondernemingen om met geringe kosten in te spelen op de toekomstige markt en wetgeving. Hiernaast wil het EIP een innovatieve omgeving creëren waarin de samenwerking tussen MKBs bevorderd wordt, vooral over de landsgrenzen heen.

Een overkoepelend thema binnen dit programma is eco-innovatie. Hierbij moet men denken aan elke vorm van innovatie die tot een aanzienlijke progressie van duurzame ontwikkeling leidt. Door vermindering van de negatieve milieueffecten of door een efficiënter en meer verantwoordelijk gebruik van hulpbronnen, inclusief energie, wordt de beoogde ontwikkeling steeds duurzamer.

Programma ondersteuning van het ICT beleid (ICT)

Dit programma heeft tot doel de ontwikkeling van het ICT gebruik te versnellen. De EU ziet veel meer mogelijkheden voor het gebruik van ICT dan nu wordt benut. Zowel overheden als bedrijven kunnen veel meer en beter gebruik maken van ICT bij het aanbieden en vernieuwen van diensten en producten.

Het programma richt zich daarom op de ontwikkeling van markten voor innovatieve ICT oplossingen die het publieke belang dienen. Dit kan een groot scala aan nieuwe mogelijkheden bieden, voor organisaties en bedrijven. De EU wil dit stimuleren door pilot projecten en thematische netwerken te subsidiëren. Twee

soorten pilot projecten kunnen gesubsidieerd worden:

- Pilot projecten (A) die voortbouwen op lopende initiatieven en voor een gemeenschappelijk en geïntegreerde benadering van ICT technologie zorgen
- Pilot projecten (B) die ICT innovatie in de publieke en de private sector demonstreren.

Elk jaar wordt er een aantal thema's vastgesteld waarvan de EU vindt dat hier meer aandacht aan moet worden besteed. Onder deze thema's voor 2009 vallen bijvoorbeeld het gebruik van ICT in de gezondheidszorg, het gebruik van ICT bij vergrijzingsproblemen of ICT gebruik om kwetsbare groepen bij de samenleving te betrekken. Ook het digitaliseren van bibliotheken, informatieverspreiding in de publieke sector en ICT voor overheidsgebruik zijn aandachtsthema's voor 2009. Voor een volledige of nieuwe lijst met thema's kunt u de website van Senternovem raadplegen.

Programma Intelligent Energy-Europe (IEE)

Dit programma richt zich op de ondersteuning van niet-technologische projecten op het gebied van duurzame energie. Er zijn verschillende mogelijkheden om energie te besparen en om het gebruik van duurzame energie in Europa te bevorderen. Het IEE is het instrument van de EU om actie te stimuleren, voorwaarden te verbeteren en uiteindelijk om richting een 'energie intelligenter' Europa te gaan. Dit moet leiden tot minder uitstoot van broeikasgassen en bijvoorbeeld meer gebruik van biobrandstoffen.

Doel van dit programma is een groter aandeel van duurzame energie te bereiken door niet-technologische barrières op te heffen, toegang van duurzame energiebronnen tot de markt te verbeteren en bewustwording te bevorderen. Hierbij moet gedacht worden aan veranderingen in regelgeving, beleid, socio-economische en institutionele aspecten. Ook het stimuleren van efficiënt gebruik van energie is een belangrijk speerpunt van het programma, bijvoorbeeld binnen de transport sector.

Om dit te bereiken wil de EU kennisoverdracht en het oprichten en verstevigen van netwerken ondersteunen. Ook kan bijvoorbeeld het oprichten van lokale en regionale energieagentschappen gesubsidieerd worden. Het gaat hier met name om de internationale overdracht van ervaring, de promotie van 'best practices' onderwijs/opleidingen en trainingen, netwerken, verspreiding van informatie en het ontwikkelen van nieuwe standaarden en normen, etc.

Voor subsidie komen overheden in aanmerking maar ook NGO's, bedrijven en kennisinstellingen. Een criterium om voor subsidie in aanmerking te komen is dat een samenwerkingsverband uit tenminste 3 partners moet bestaan, waarvan 2 uit andere lidstaten (en kandidaat-lidstaten) van de EU.

Indiening

Calls for proposals lopen per subprogramma. Voor meer informatie kunt u terecht op de websites van deze afzonderlijke subprogramma's (zie websites hieronder).

Contact

Algemeen

European Commission - Directorate-General Enterprise and Industry
B-1049 Brussels
Belgium
F: +32 (0)2 298 79 50
E: entr-cip@ec.europa.eu
I: http://ec.europa.eu/cip

Senternovem
I: http://www.senternovem.nl/egl/overige_eu_programmas/competitiveness_and_innovation_programme/index.asp

Programma voor ondernemerschap en innovatie (EIP)

European Commission / Entrepreneurship and Innovation Programme
European Commission – Enterprise & Industry Directorate General
B-1049 Brussels
Belgium
F: 0032 - 2 - 298 79 50
E: entr-cip@ec.europa.eu
I: http://ec.europa.eu/cip/eip_en.htm

Senternovem
Giel Dubbeld
Dick Schoorel
T: 070 - 373 52 50
E: g.dubbeld@egl.nl; d.schoorel@egl.nl
I: http://www.senternovem.nl/egl/overige_eu_programmas/competitiveness_and_innovation_programme/entrepreneurship_and_innovation_programme_eip.asp

Programma voor ondersteuning van het ICT beleid (ICT)
European Commission / ICT Policy Support Programme
European Commission – Information Society and Media Directorate General
B-1049 Brussels
Belgium
F: 0032 - 2 - 296 17 40 / 295 10 71
E: infso-cip-ictpsp@ec.europa.eu
I: http://ec.europa.eu/information_society/activities/ict_psp/index_en.htm

Senternovem
Trudy Millenaar
Ramon Rentmeester,
T: 070 - 373 52 50
E: T.Millenaar@egl.nl; R.Rentmeester@egl.nl
I: http://www.senternovem.nl/egl/overige_eu_programmas/competitiveness_and_innovation_programme/information_communication_technologies_policy_support_programme_ict_psp.asp

Programma Intelligent Energy-Europe (IEE)
European Commission / Intelligent Energy - Europe programme
I: http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html

Senternovem
Karen Sam
Richard van der Walle
T: 070 - 373 52 50
E: iee@egl.nl; k.sam@egl.nl; r.van.der.walle@egl.nl;
I: http://www.senternovem.nl/egl/overige_eu_programmas/competitiveness_and_innovation_programme/intelligent_energy__europe_iee.asp

12 Gezondheidszorg

Een goede gezondheid is van essentieel belang voor een prettig, maar ook productief leven. Gezondheid is daarom een integraal onderdeel van de moderne maatschappij, en een hoeksteen van goed presenterende economie. Ook is volksgezondheid een gedeeld principe van Europese democratieën. Daarom heeft de EU het actieprogramma 'Volksgezondheid in het leven geroepen'. Dit programma heeft drie doelstellingen: het beschermen van burgers tegen gezondheidsbedreigingen; gezond ouder worden en het overbruggen van ongelijkheid in de gezondheidzorg met name in de nieuwe lidstaten; en het uitwisselen van kennis en best practices in gebieden waar de EU een bijdrage kan leveren in het verbeteren van gezondheidzorg.

Tweede Actieprogramma Volksgezondheid

Een goede gezondheid betekent je zowel mentaal als fysiek goed voelen. Een goede gezondheid is van essentieel belang voor een prettig, maar ook productief leven. Ook is volksgezondheid een gedeeld principe van Europese democratieën. Kortom, gezondheid is een belangrijke doelstelling van Europees beleid. Het tweede actieprogramma Volksgezondheid richt zich op het bevorderen van de Europese volksgezondheid.

Het programma heeft drie doelstellingen: het beschermen van burgers tegen gezondheidsbedreigingen; gezond ouder worden en het overbruggen van ongelijkheid in de gezondheidzorg (met name in de nieuwe lidstaten); en het uitwisselen van kennis en 'best practices' in gebieden waar de EU een bijdrage kan leveren in het verbeteren van gezondheidszorg.

Volksgezondheid is een thema dat op alle overheidniveaus van belang is. Zowel grensoverschrijdende epidemieën als lokale factoren kunnen een rol spelen in de gezondheid van mensen. Dit programma is daarom interessant voor alle organisaties, overheden en instellingen die zich richten op het verbeteren van de volksgezondheid.

Voorwaarden

Alle 27 lidstaten kunnen participeren in het programma. Het programma staat ook open voor de EFTA/EEA landen Noorwegen, IJsland en Liechtenstein en voor derde landen waaronder de nabuurpartner landen, de kandidaat-lidstaten en een aantal landen op de Westelijke Balkan.

Budget

€ 321,5 miljoen

Doel / Inhoud

Gezondheidszorg is in principe een zaak voor nationale overheden maar op sommige gebieden kan het beste op Europees niveau actie ondernomen worden. Epidemieën, regelgeving met betrekking tot chemicaliën, het voorkomen van verwondingen en ongelukken op het werk: dit zijn problemen die goed zijn aan te pakken op Europees niveau, door het formuleren van Europa-brede regel-

geving. Het stimuleren van samenwerking tussen nationale overheden, het bevorderen van best practices en uitwisseling van data van ziektes en medicijnen, en het stimuleren van een gezonde leefstijl zijn ook allen zaken die de EU wil stimuleren. Het tweede actieprogramma 'Volksgezondheid' is precies hiervoor in het leven geroepen.

Het programma loopt van 2008 tot 2013 en kent 3 hoofddoelstellingen: Doelstelling 1 richt zich op het beschermen van burgers tegen gezondheidsbedreigingen en het versterken van de capaciteit van lidstaten om bedreigingen het hoofd te bieden. Doelstelling 2 richt zich op gezond ouder worden en het overbruggen van ongelijkheid in de gezondheidzorg met name in de nieuwe lidstaten. Doelstelling 3 richt zich op het uitwisselen van kennis en 'best practices' in gebieden waar de EU een bijdrage kan leveren in het verbeteren van gezondheidzorg.

Doelstelling 1: Verbeteren van de gezondheidsbescherming en veiligheid van de burgers

- Ontwikkeling van de capaciteiten van de EU en haar lidstaten om te reageren op bedreigingen van de volksgezondheid; bijvoorbeeld bij het plannen van rampenplannen
- Activiteiten gerelateerd aan de veiligheid van patiënten, verwondingen en ongelukken, het in kaart brengen van risico's, en wet- en regelgeving met betrekking tot bloed, weefsel, en cellen

Doelstelling 2: Bevorderen van de gezondheid om de welvaart en de solidariteit te verbeteren

- Activiteiten die betrekking hebben op factoren die bepalend zijn voor de volksgezondheid - zoals voeding, alcohol, tabak en het gebruik van drugs, als ook sociale en milieu factoren
- Maatregelen voor het voorkomen van grote ziektes en het verkleinen van de ongelijkheid in volksgezondheid in de EU
- Verhogen van het aantal gezonde levensjaren en het stimuleren van gezond ouder worden

Doelstelling 3: Genereren en verspreiden van kennis over de gezondheid

- Activiteiten die betrekking hebben op factoren die bepalend zijn voor de volksgezondheid en op manieren om informatie hieromtrent te verspreiden onder burgers

- Focus op de meerwaarde van activiteiten op Europees niveau die worden ingezet om kennis te delen in gebieden als gelijkheid tussen mannen en vrouwen, gezondheid van kinderen, en / of zeldzame aandoeningen

Het programma richt zich binnen deze doelstellingen vooral op beleidsondersteunende onderzoeksprojecten. De hoofdthema's binnen de doelstellingen zijn:

- Burgers beschermen tegen gezondheidsbedreigingen (onder meer epidemieen en bioterrorisme)
- Het vergroten van de veiligheid van patiënten
- Het verhogen van het aantal gezonde levensjaren en het verminderen van verschillen op gezondheidsgebied tussen bevolkingsgroepen
- Een gezondere levenswijze bevorderen en de kans op veel voorkomende ziektes en letsels verminderen door het aanpakken van factoren die de gezondheid negatief kunnen beïnvloeden
- Het uitwisselen van kennis en best practices
- Het verzamelen, analyseren en verspreiden van informatie over gezondheid

Het tweede actieprogramma 'Volksgezondheid' 2008-2013 is bedoeld ter aanvulling, ondersteuning en om meerwaarde te bieden aan beleid van de lidstaten, ook op lokaal niveau. Ook streeft het actieprogramma ernaar om bij te dragen aan het versterken van de solidariteit en welvaart in de EU door het verbeteren van de volksgezondheid in bijvoorbeeld de nieuwe- en kandidaat-lidstaten.

Indiening

Meer informatie over de calls for proposals vindt u op de website van de Europese Commissie:
http://ec.europa.eu/health/ph_programme/howtoapply/call_for_propal_en.htm

Contact

SenterNovem
T: 070 - 373 52 50
E: health@egl.nl
I: http://www.senternovem.nl/egl/overige_eu_programmas/dg_sanco_health_programme.asp

Europese Commissie, DG Health and Consumer Protection
I: http://ec.europa.eu/health/ph_overview/pgm2008_2013_en.htm
I: http://ec.europa.eu/health/mailbox_en.htm